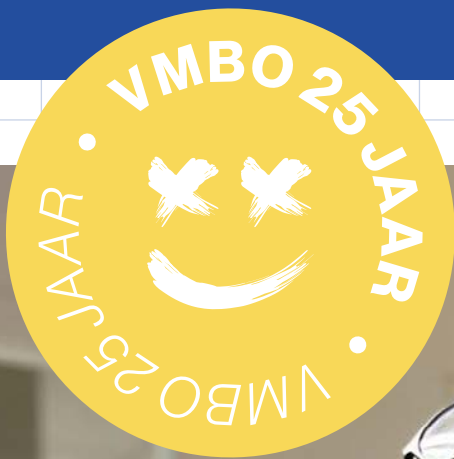

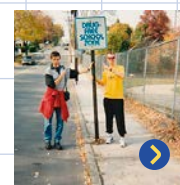
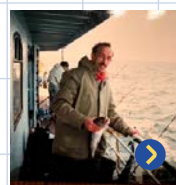
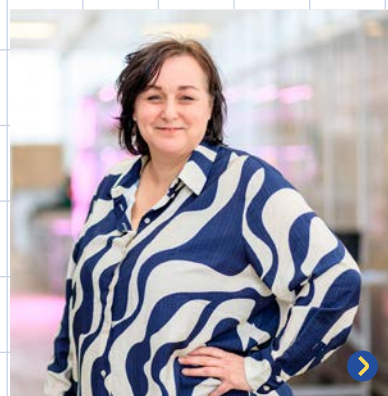

DOCENTEN- PARELS

2024-2025

INHOUDSOPGAVE

ANJA GLOUDEMANS

JOHN VAN WERVEN

ANJA KLEINGELD-LOMAN

JUDITH PONSIOEN

ANTON VAN ARKEL

KRISTA HESHOF

ARD VAN DER VLEUTEN

LAURA MARX

CHADIA BENLAHSEN

MARCEL VAN RUIJVEN

ED VAN DER MIJE

MARK VERSTRAATEN

ELS BELIËN

MORELA STERLING

HANS HEEMSKERK

RICHARD KOOT

HANS SUIJKERBUIJK

SANDER ESSELINK

HEIKO KUPER

SUZANNE KOLENBERG

HENK VAN HAREN

TALITHA ZERVAAS

JANNIE BAKKER

TOM SIMPSON

JIM SNIJHORST

WILL HANEGRAAF

JOHAN PRENGER

ANJA GLOUDEMANS - DOCENT FRANS EN MENTOR OP ORS LEK EN LINGE IN CULEMBORG

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Van 1984 tot 1990 zat Anja op de Scholengemeenschap Noordendijk in Dordrecht en behaalde ze haar mavo- en havo-diploma. Daarop volgde ze een jaar meao in de avonduren en een secretaresse-opleiding bij Instituut Scheidegger. In 1991 begon ze aan de lerarenopleiding Frans in deeltijd en later volgde ze nog een post-hbo tot gedragsspecialist VO op de Hogeschool Utrecht, seminarium voor de orthopedagogiek.

Loopbaan: Omdat Anja jong op zichzelf ging wonen, besloot ze in deeltijd te gaan studeren. Overdag werken en 's avonds in de schoolbanken. Inmiddels werkt ze 27 jaar in het onderwijs. Ze begon op het Walburgcollege, locatie Hendrik-Ido-Ambacht, daarna het Griendencollege in Sliedrecht om vervolgens in 2008 terecht te komen op ORS Lek en Linge te Culemborg. Ze werkt daar nu nog steeds als docent Frans en is mentor. Ook is ze hier jarenlang faalangstrainer geweest.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Ik had een groot voorbeeld in mijn tienerjaren, namelijk mijn docente Frans. Ik wilde ook lesgeven zoals zij! Op haar manier, zo betrokken bij haar leerlingen. Kinderen iets leren, enthousiast maken voor mijn vak. Mijn voorkeur ging uit naar geschiedenis, maar dat ging niet door. Mijn moeder vond dat er te veel werkloze geschiedenisdocenten waren op dat moment. Frans mocht wel gelukkig."

Hoe ben je gestart in je huidige baan?

"Ik werkte bij een vorige school samen met mijn partner (daar verliefd geworden en inmiddels is hij helaas overleden in 2015). Alles was school, collega's, school, collega's. Soms fungeerde ik als secretaresse voor mijn man en moest ik dingen aan hem doorgeven (en die vergat ik dan). Collega's vroegen mij regelmatig om iets mee naar huis te nemen en af te geven aan mijn partner of om hem iets te vragen. Thuis hadden we daar soms ruzie over. Ik was daar op een gegeven moment klaar mee. Ik wilde mijn eigen werkomgeving met andere collega's dan hij. Ik was het zat om samen met mijn man op dezelfde

school te werken. Op een dag solliciteerde ik, eigenlijk uit een soort frustratie, op een vervangingsbaan bij Lek en Linge. Zo had ik in ieder geval een jaar werk en daarna zou ik wel weer zien. Die vervangingsbaan werd een vaste aanstelling van nu bijna 17 jaar."

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben? Wat zou je gedaan hebben als je niet docent zou zijn geworden?

"Ik had op de middelbare school een docente Frans die met elke vezel in haar lijf les gaf. Dat heeft mij geïnspireerd. Ze heet Jantien Veenhuizen (destijds Van den Berg). Ik heb één van mijn stages bij haar mogen doen en ik heb veel van haar geleerd. Inmiddels zijn wij al jaren vriendinnen. Zij is al een tijdje met pensioen. Als ik geen docent zou zijn geworden, zou ik denk ik in de zorg gewerkt hebben; iets in het maatschappelijk werk, psycholoog of doktersassistente."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Dat hangt er vanaf welke leerling je het vraagt. Maar over het algemeen vermoed ik dat ze zich positief over mij uitlaten: een luisterend oor, geduldig en niet te streng. ▶

Anja GlouDEMANS - docent Frans en mentor op ORS Lek en Linge in Culemborg

vmbo25jaar.nl

Alhoewel, ze zullen me ook wel eens een heks vinden hoor! Ik ben eerlijk en mezelf. Soms hoor je nog wel eens iets van oud-leerlingen. Ik herinner me een meisje dat mij en mijn man achteraf bedankte omdat ze vond dat ze zonder ons haar diploma nooit zou hebben gehaald. Dat is mooi toch?"

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"Dat vind ik een moeilijke vraag. De tijd is enorm veranderd en alles is nu zo ver gedigitaliseerd. Mijn eerste leerlingen hadden géén telefoon en computers stonden in het computerlokaal. Er was veel minder afleiding waardoor leerlingen zich beter konden concentreren. Nu staan ze continu 'aan'. De telefoon zit bij wijze van spreken vastgeplakt in hun hand. Daarnaast is het programma voor de leerlingen veel breder geworden. Op de basisschool moeten er al allerlei projecten en programma's worden afgewerkt wat ten koste gaat van de basis zoals lezen, rekenen en schrijven. Ook op de middelbare school zijn er veel meer vakken: Techexplore, burgerschapsvorming en lob-begeleiding."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Het meest ideale antwoord zou natuurlijk zijn: een leerling die perfect Frans verstaat, spreekt, leest en schrijft. Dat is een illusie en hoeft ook niet per se voor mij. Ik ben al blij als ik iets voor een leerling heb betekend op welke manier dan ook."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

"De grootste verandering die ik meemaakte is dat het vbo en mavo samen vmbo werd. Verder is er in 25 jaar tijd veel gedigitaliseerd. Ook zag ik dat er een negatieve kijk in de maatschappij ontstond over het vmbo. Zo zijn er ouders die niet willen dat hun kind 'maar' naar het vmbo gaat. Een andere ontwikkeling is dat leerlingen nu allemaal samen naar school gaan (ze kunnen niet meer op het speciaal onderwijs terecht). Wat ook sterk veranderde was de enorme uitbreiding van het middenmanagement."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs? Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Ik denk dat ik 25 jaar geleden lief gevonden wilde worden. En populair zijn! Ik ben erachter gekomen dat je het verst komt als je jezelf blijft. Als je toneel speelt, val je door de mand. Dat hou je niet vol. Ik sta nog steeds elke les met plezier voor mijn klassen. Ik hou van mijn leerlingen en geniet van het lesgeven. Sommige dingen gaan me nu gemakkelijker af al bereid ik nog altijd al mijn lessen voor. Ik wil absoluut dat de leerlingen genoeg te doen hebben tijdens de les. Ondanks die voorbereiding gun ik mezelf én de leerlingen de ruimte voor een beetje improvisatie tijdens de les. Samen een dansje maken in de klas... dat moet kunnen!"

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo? Kun je een voorbeeld noemen van iets waar je heel blij van werd of waarvan je dacht: daar doe ik het voor?

"Ik word blij als ik een leerling Frans hoor spreken. Of als ik een leerling kan helpen om minder angstig voor toetsen of werkjes te zijn. En waar ik ook heel blij van word is met leerlingen op uitwisseling gaan of op schoolreis en als ik met leerlingen, op onze Goededoelen-dag, veel geld ophaal én win! Het allermooiste: als een leerling me bedankt voor de fijne lessen tijdens een diploma-uitreiking."

Als jij het voor het zeggen had, wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Ik zou niet alleen het vmbo willen veranderen maar eigenlijk heel het Nederlandse onderwijs. Ik vind dat leerlingen véél te jong een vakkenpakket moeten kiezen, namelijk in klas twee als ze nog maar 13 zijn. Ik ben een voorstander van portfolio-leren. Leerlingen werken op hun eigen niveau, en enigszins in hun eigen tempo, aan hun vakken."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Ik ben trots op elke dag, elk jaar, elke geslaagde leerling of elke leerling die zijn eigen weg vindt dankzij een beetje hulp van mij." ■

terugblik

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Hetty van Oijen

Anja Gloudemans - docent Frans en mentor op ORS Lek en Linge in Culemborg

vmbo25jaar.nl

**ANJA KLEINGELD – LOMAN, DOCENT HBR EN DECAAN
AAN HET PENTA HOOGVLIET IN ROTTERDAM**
25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Op LTS De Vaan volgde Anja de afdeling consumptieve technieken, omdat ze kok wilde worden. Ze had een toptijd op de Rotterdamse technische school, in een bijzondere situatie met 1000 jongens en 10 meiden. De vervolgopleiding aan het mdgo (middelbaar dienstverlenings- en gezondheidszorgonderwijs) was een minder groot succes, vooral omdat de praktijklessen onder het niveau lagen van wat ze al op de lts gehad had. Ze wist zeker dat ze nog verder wilde leren en besloot naar de lerarenopleiding te gaan.

Loopbaan: Terwijl ze werkte als kok en de lerarenopleiding volgde, vroeg een oud-docent haar om als docent op De Vaan te komen werken. Daarna gaf ze een jaar als horecadocent les op de Gwendoline van Putten school op St. Eustachius. Terug in Nederland startte ze in 1996/97 als docent HBR op het Penta College in Rotterdam Hoogvliet. Daarnaast werkte ze 11 jaar bij het CvTE aan de HBR-examens.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Dat heb ik echt zelf bedacht. Na het mbo wilde ik geen kok meer worden, maar vond het vak koken mooi, en mijn hart lag bij banketbakken. Als beginnend kok stond je een halve dag rollades in plakjes te snijden. Ik zocht meer uitdaging. Op mijn werkbedrijf vond ik werken met groepjes leuk."

Hoe ben je gestart als docent?

"Het was wel heel gek als je als negentienjarige je oud-docenten, die je altijd met 'meneer' en 'mevrouw' aansprak, ineens bij de voornaam noemt. Na vier jaar op De Vaan wilde ik nog iets 'wilds' doen. Via een vriendin bij het arbeidsbureau hoorde ik van een baan als horecadocent op St. Eustachius. Dat bleek niet in Zeeland of Limburg te liggen, maar op de Antillen... Met man en twee katten zijn we vertrokken."

Hoe was het om les te geven op St. Eustachius?

"Ik gaf dienstverlening en koken op een vbo-school, de enige school op het eiland. Iemand van school sturen kón

dus niet. Het was bijzonder. Ik heb er vooral geleerd hoe ik het niet wilde. Ik ben daar met leerlingen een restaurant begonnen in het theorielokaaltje, waar de mensen van het eiland konden komen eten. Toen dat eenmaal aansloeg, zág je de leerlingen groeien. Het initiatief haalde de krant.

Terug in Nederland mocht ik op het Penta College de afdeling consumptieve technieken (CT) opzetten, fantastisch om te doen! We begonnen de afdeling CT met vijf leerlingen, nu heb ik de dochter van één van die vijf in de klas. En inmiddels is een andere oud-leerling mijn collega geworden!

Sinds 1997 ontvangt het restaurant van de school elke maandag en dinsdag meer dan 50 gasten, van wie een deel al sinds het begin komt en het heel leuk vindt om voor negen euro een driegangen verrassingsmenu voorgeschoteld te krijgen."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Ik denk dat ze zeggen: 'De juf is erg duidelijk, we weten precies waar we aan toe zijn.' Ze vinden praktijklessen ▶

heerlijk; lekker met de handjes in het deeg zitten en cakes of broodjes bakken. Het restaurant draaien we in twee avondlessen. Nu zeggen leerlingen misschien nog: 'ik ga liever naar de voetbaltraining', maar oud-leerlingen geven terug dat ze die avondlessen juist heel bijzonder vonden. Ze krijgen daar een boost van, omdat het zo echt is."

Is er verschil tussen de vmbo-leerlingen van toen en nu?

"Eigenlijk niet; het zijn leerlingen die het leuk vinden om in de praktijk te leren. De leerlingen zijn hetzelfde, maar de ouders zijn veranderd. Die bellen rustig op maandagochtend, dat er in het weekend iets is voorgevallen tussen twee leerlingen, met de boodschap: 'School, los het op.'

Ook de digitalisering is van invloed. Als er vroeger iets aan de hand was, werd dat via via doorgegeven. Nu weet binnen een seconde de hele school het. Voor leerlingen wordt de school verlengd naar de weekenden en de avonden. Voor leerlingen die minder sociaal zijn, biedt dat wel meer kansen op meer sociaal contact buiten de school."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"De liefde voor het vak die ik zelf ook op de lts heb meegekregen. Dat ze het leuk hebben met elkaar, dat ze leren samenwerken en goed met elkaar omgaan. Van de basistechnieken van HBR heb je je hele leven profijt."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen in je rol als docent in de afgelopen 25 jaar?

"Ik was eerst meer bezig met het vak en in de loop der tijd steeds meer met begeleiding, ondersteuning en sturing. Het vak HBR is breder geworden. Dat is jammer, omdat je er minder van je vak in kwijt kan, maar leerlingen kunnen wel alle kanten op. Als decaan zeg ik altijd: 'Kies op het vmbo iets wat je leuk vindt en waar je je diploma mee kan

halen; daarna kan je nog alles kiezen.' Dat gebeurt ook; sommige leerlingen worden vrachtwagenchauffeur of timmerman. Er zijn wel minder leerlingen die echt slager of bakker willen worden."

Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Ik geef leerlingen meer complimenten dan vroeger. Zo'n twintig jaar geleden volgde ik een cursus en sindsdien pas ik dat toe. Leerlingen bloeien daarvan op."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo?

"Ik ga elke dag met veel plezier naar school, dat zegt al heel veel. Als dan de les begint en de leerlingen gaan georganiseerd en zelfstandig aan de slag met voorbereidingen en we kunnen echt werken, daar kan ik echt blij van worden. Of momenten waarop de ene leerling spontaan de andere helpt. Als ze het diploma halen aan het eind van de twee jaar, dat is echt een geluismomentje!"

Als jij het voor het zeggen had, wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Moeilijke vraag. Er zijn wel wat veranderingen geweest in het onderwijs, maar het vakinhoudelijke is gebleven. We moeten het alleen niet nog verder verbreden. Er moet wel verdieping blijven, want anders wordt het eenheidsworst."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je het meest trots op?

"Omdat ik best kritisch ben, werd ik gevraagd voor het CvTE bij de ontwikkeling van de examens. Daar heb ik altijd geprobeerd het beste voor de leerlingen te doen: wat kunnen ze, wat snappen ze, wat is herkenbaar voor leerlingen, wat hebben ze gehad? We hebben heel hard gewerkt om de examens daar een afspiegeling van te laten zijn. Ik ben ook trots op hoe we van een keukentje naar de mooi ingerichte lokalen van nu zijn gegaan. Ik ben eigenlijk trots op alles wat we met het team doen!" ■

terugblik

Tekst: Eva Voncken | Fotografie: Hetty van Oijen

Anja Kleingeld – Loman, docent HBR en decaan aan het Penta Hoogvliet in Rotterdam

vmbo25jaar.nl

**ANTON VAN ARKEL – DOCENT ECONOMIE EN ONDERNEMEN
AAN HET VECHTDAL COLLEGE IN HARDENBERG**
25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Anton deed het vwo op de Gemeentelijke Scholengemeenschap in Emmen, (tegenwoordig het Estdal College) en heeft er naar eigen zeggen "lekker lang over gedaan". Daarop besloot hij Economie te gaan studeren in Groningen. Hij maakte de studie niet af en stapte over naar de lerarenopleiding Ubbo Emmius in Groningen: "Een geweldige opleiding: praktisch, concreet én sociaal-maatschappelijk betrokken, en bovendien met excursies naar Moskou en Oost-Duitsland". Daar haalde hij de bevoegdheid voor economie en wiskunde.

Loopbaan: Hij begon in 1990 als docent op de Emmaschool, een lhno-school in Zwolle. Daarna gaf hij les op de Heimans leao in Zwolle en na de fusie gaf hij ook economieles op de Thorbecke Scholengemeenschap. Toen er in 1999 een vacature was in Hardenberg, stapte hij - ook vanwege de reisafstand - over naar het Vechtdal College, waar hij nog steeds werkt als docent E&O en binnen D&P aan de TL.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Aanvankelijk wilde ik sportleraar worden - ik was ook actief in hockey -, maar daar waren er al veel van en bovendien was er een wachtlijst. Economie leek me toen wat veiliger. Ik had een vriend die al wat verder was met de lerarenopleiding."

Had je zelf een docent in je opleiding die je geïnspireerd heeft?

"Mijn economieleraar op het vwo kon goed vertellen. Hij was ook decaan en adviseerde me iets met accountancy of actuaris te gaan doen, omdat ik goed was met getallen. Dat leek me erg saai, maar economie trok me wel. Ook mijn aardrijkskunde- en geschiedenisleraar waren inspirerend; de eerste omdat hij onderzoekend te werk ging met ons, en de tweede vanwege zijn prachtige verhalen."

Hoe ben je gestart als docent?

"Op het lhno gaf ik het vak Verkooppraktijk. Een docent had via de Trekpleister en de Bata verzamelde lege dozen, winkeltjes gemaakt in de hoeken van het lokaal, waar leerlingen verkoopgesprekjes konden oefenen en leren afrekenen op de kassa. Ik had goede ondersteuning

van een collega. Er waren best pittige dames onder de leerlingen. Het praktijkvak en de stages vonden ze wel leuk. Een jaar later gaf ik wiskunde en economie, dat vroeg om een strakkere aanpak. Eigenlijk is mijn voorkeur altijd blijven uitgaan naar de meer praktijkgerichte kant.

Op het leao waren er bedrijfssimulaties; eerst met typmachines, later met computers, waarbij de hele logistiek en papierstroom werd nagebootst; leuk maar ook intensief. Er waren aardig wat jongens die gedreven waren om een eigen zaak te beginnen. Op het Vechtdal heb ik het onderwijs zien veranderen van Verkooppraktijk naar Handel en Verkoop en later Handel, Verkoop en Administratie. Toen ik daar begon hadden we nog machineschrijven en nam tekstverwerken op de computer een steeds hogere vlucht."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Ik verwacht dat ze me een aardige man vinden, die zorgdraagt voor een goede sfeer en consequent en rechtvaardig is. Hun opdrachten moeten ze natuurlijk gewoon doen, maar ik ben van het geven en nemen. Dat spel, dat vind ik ook het leukste. De band met leerlingen moet goed zijn op het vmbo, dan bereik je het meeste met de groep." ▶

Anton van Arkel – docent Economie en Ondernemen aan het Vechtdal College in Hardenberg

vmbo25jaar.nl

Is er verschil tussen de vmbo-leerlingen van toen en nu?

"Leerlingen zijn niet zo gek veel veranderd, ze vinden het nog steeds fijn om praktisch bezig te zijn en op stage te gaan. De omgeving is wel veranderd, denk aan social media. Vroeger was het meer stampen, nu vragen leerlingen soms: 'Moet ik dat nog wel leren, je kan toch alles opzoeken?'"

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Ik vind sociale vaardigheden en sociale cohesie heel belangrijk: dat ze goed omgaan met elkaar en wat voor een ander doen; een goede buurman of buurvrouw zijn. Dat zijn eigenlijk levensvaardigheden. Van Economie & Ondernemen wil ik ze vaardigheden meegeven die ze later kunnen gebruiken, bijvoorbeeld ook initiatief nemen."

Wat beschouw je als de grootste verandering in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

"Dertig jaar geleden stond de praktijk, het 'winkeltje spelen', centraal. Met de intrede van de computer en allerhande programma's gingen de ontwikkelingen in dit vak snel. Door digitale lesmethodes zitten leerlingen meer achter de computer. Dat nekte ons wel een beetje, want daardoor werd het onderwijs meer theoretisch. Ik zit in een werkgroep waarin we het nieuwe profiel E&O proberen meer praktisch in te kleden, van een eigen onderneming opzetten tot webshops, productfotografie, etaleren en design."

Ben je een andere docent dan in het begin van je loopbaan?

"Ik heb een meer coachende rol ontwikkeld. Daarin zijn we ook getraind op school: 'Hou je handen op je rug.' Bij de komst van de computer hadden veel collega's de neiging om het even vóór te doen. In plaats van voor- en nadoen en huiswerk maken en nakijken proberen we nu meer de leerling zelf te laten denken en oplossen en meer eigenaarschap bij de leerling te leggen. Dat blijft soms lastig. We hebben flexuren op school; keuze-uren, waarin ze vakken die minder goed gaan kunnen bijspijkeren, maar daar kiest een leerling uit zichzelf niet voor. Dan is er

toch coaching bij nodig."

Wat zou je willen veranderen in het vmbo?

"Ik zou graag een breder programma zien in klas 3 voor Zorg & Welzijn, HBR en E&O, zodat leerlingen zich nog beter kunnen oriënteren, bredere vaardigheden meekrijgen en de keuze kunnen uitstellen. Het allerliefst zou ik meer maatwerk willen voor leerlingen binnen alle profielen, voor degenen die zich willen oriënteren en voor degenen die al weten wat ze willen."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo?

"Ik wil graag kennis en vaardigheden overbrengen, die vmbo'ers kunnen benutten. Ik vind het mooi als leerlingen in de gelegenheid zijn om te laten zien wat ze kunnen, tijdens open dagen bij rondleidingen in de school of op hun stage. Het is fantastisch om leerlingen te zien groeien in wat ze kunnen, dat ze in het praktische kunnen shinen. Daardoor doen leerlingen, die vaak te horen hebben gekregen dat ze niet goed zijn in leren, zelfvertrouwen op. Ik ben blij dat er in de maatschappij veel vraag is naar mbo'ers en dat zij ook beter betaald worden."

De krenten in de pap waren toch wel de buitenlandreizen met onze leerlingen, van 2000 tot 2016, bijvoorbeeld naar Barcelona en Londen. We organiseerden die als eindreis tussen het eindexamen en de examenuitslag. We hebben heel wat avonturen beleefd met 120 leerlingen in twee bussen. Een behoorlijke verantwoordelijkheid, maar het is altijd goed gegaan. En het is geweldig als leerlingen je na afloop persoonlijk komen bedanken en vertellen wat een toffe reis het was!"

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je het meest trots op?

"Ik ben trots op waar oud-leerlingen terechtkomen en hoe ze zich als mens ontwikkelen. Laatst kwam een oud-leerling van E&O langs die nu in een sterrenrestaurant werkt. En dat ik het nog steeds leuk vind om met deze jongeren om te gaan en daar voldoening uit haal. Ik ben bepaald geen zure docent, wel kritisch af en toe, maar nog steeds enthousiast." ■

terugblik

Tekst: Eva Voncken | Fotografie: Sijmen Hendriks

Anton van Arkel – docent Economie en Ondernemen aan het Vechtdal College in Hardenberg

vmbo25jaar.nl

ARD VAN DER VLEUTEN – DOCENT PIE AAN HET VARENDONCK COLLEGE IN SOMEREN

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Geboren in Someren volgde Ard daar de mavo en aansluitend de havo in Asten. Vervolgens maakte hij de overstap naar de mts, stroomde daar in in leerjaar 2 van de 'hts-klas' werktuigbouwkunde en startte na het mts-examen met de lerarenopleiding Mechanische Techniek aan de PTH Eindhoven.

Loopbaan: Omdat er voornamelijk invalwerk was voor docenten begin jaren negentig, koos hij ervoor het bedrijfsleven in te gaan en deed daar veel waardevolle ervaringen op, die nog doorwerken in zijn dagelijks leven. Ard werkte onder meer bij een machinefabriek, reisde de wereld rond en onderhield contact met klanten. Sinds 2000 werkt hij als docent bij het Varendonck College in Someren, aanvankelijk als docent Metaaltechniek, later als PIE-docent.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Van huis uit kreeg ik de liefde voor techniek mee, maar wilde daar graag een breder doel aan koppelen. Ik hield van wielrennen en had hart voor de fiets en de techniek achter de fiets. Op de PTH, de technische lerarenopleiding in Eindhoven, kreeg ik het advies eerst mts te doen. Daar heb ik nooit spijt van gehad. Tijdens de stages op de lerarenopleiding ontdekte ik, dat mijn hart uitging naar lesgeven op een streekschool.

Toen ik op de havo zat, merkte ik dat er een verschil was tussen de ene en de andere docent, dat losstond van je voorliefde voor het vak: het had meer te maken met hoe de docent voor de klas stond en bezig was met zijn vak. Op de havo had ik een bevlogen docent Engels. Ik herinner me nog goed hoe het boek Wuthering Heights klassikaal werd gelezen, met de docent in kleermakerszit op de tafel, met zoveel passie: het leek bijna een dramales. Ik vond dat fantastisch!"

Hoe ben je gestart als docent?

"Op een zondagochtend in augustus 2000 werd ik gebeld door een oud-collega van het Varendonck College waar ik stagegelopen had, of ik zin had om les te komen

geven, want er kwam een plek vrij. Het overviel me wel, maar nog diezelfde middag stond ik op school. Dat was net bij de overgang van kleine lokalen naar combi-lokalen. Diezelfde zomervakantie stond ik al met collega's machinekastjes te schilderen.

Het was in het begin wel wennen, omdat ik een dynamische bedrijfscultuur gewend was: op donderdag hoorde ik dat ik vrijdag moest vliegen voor een servicebeurt bij een klant. En nu was elke dag vrijwel hetzelfde. De uitdaging was anders. Vooral het eerste jaar moest ik ook nog groeien in het lesgeven en de samenwerking. Van de coaching van een collega van toen heb ik ook nu nog profijt."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Ik las ooit dat leerlingen wellicht op den duur vergeten wat je ze geleerd hebt, maar niet gauw zullen vergeten welk gevoel je ze daarbij hebt gegeven. Ik hou rekening met de leerling achter het gedrag van de leerling, al is dat soms best lastig als het druk is in de klas. Ik ben gedreven, en daardoor eis ik ook dingen van leerlingen. 'Afspraak is afspraak' bij mij. De populaire docent uithangen is niet zo moeilijk. Ik wil juist door structuur te bieden leerlingen de mogelijkheid geven uit zichzelf te stappen en kritisch te ►

Ard van der Vleuten – docent PIE aan het Varendonck College in Someren

vmbo25jaar.nl

leren kijken. Dat botst soms."

Is er verschil tussen de vmbo-leerlingen van toen en nu?

"De maatschappij is veranderd en de manier van aanspreken, kijk maar naar de politiek en social media. Leerlingen gaan daar in mee, maar an sich zijn ze niet veranderd."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Vanuit het verleden vond ik het vak op hoog niveau uitdragen heel belangrijk. Dat is wat omgebogen naar het vak als middel, om leerlingen verder te brengen en hun interesse voor techniek en een technische vervolgopleiding aan te wakkeren. Dat beschouw ik als mijn grootste opdracht. Dat strookt ook met Sterk Techniekonderwijs."

Wat beschouw je als de grootste verandering in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

"Vergeleken met het avo-onderwijs is het vmbo voortdurend in verandering. Voor de invoering van het profiel PIE gaven we op school al 'Techniek breed', om kleine afdelingen in stand te houden. Nu zijn er de praktijkgerichte programma's voor mavo-leerlingen. Het vmbo zit daarin op de goede weg. Uiteindelijk zijn het de docent en het team, die het verschil maken: ik heb het mooiste onderwijs gezien in de slechtste ruimtes en omgekeerd."

Wat ik echt in- en intriest vind, is dat media het beeld uitstralen dat de doorstroomtoets kansen van leerlingen vergroot. Eigenlijk zegt men dan, dat kinderen met een havo/vwo-advies meer kansen hebben op een succesvolle toekomst dan vmbo-leerlingen. Dat klopt écht niet. Vakmensen die iets kunnen creëren, maken of zorgen, dat wordt de nieuwe elite."

Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Toen ik startte was ik een jonge hond. Nu sta ik anders in het leven en heb zelf kinderen. Ik ben meer coach

geworden en vind het heerlijk om daarover met leerlingen te sparren."

Toen in 2009 de uitdaging en energie afzwakten, voelde ik dat ik verdieping nodig had. Ik kreeg van de school ruimte om een tweejarige Master in Educatie te volgen, om uiteindelijk ook weer de school verder te helpen ontwikkelen. Een pittige, maar geweldige tijd! Ik heb daar bijvoorbeeld geleerd afstand te nemen, vanuit een theoretisch perspectief naar de dagelijkse praktijk te kijken of af en toe een onderzoekje te doen. Zo hebben we op onze school echt stappen gemaakt in het pedagogisch handelen. Daar zie je effecten van in de school, op de vloer en in het aanspreken van leerlingen. Dan gaat het ook over: Wat is onze pedagogische opdracht?

Op dit moment ben ik nog aan het revalideren van een eenzijdig ongeluk met mijn renfiets en ben ik dankbaar voor alle hulp en steun die ik krijg, ook van de collega's op school."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo?

"De school is aan het vernieuwbouwen. Op het gezamenlijke techniekplein zijn we als collega's PIE en BWI nog meer afhankelijk van elkaar en werken meer samen. Ik krijg er echt energie van om daar dan klassen aan het werk te zien."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je het meest trots op?

"Ik ben er het meest trots op dat het werk dat we hier op school doen, terug te zien is in de maatschappij, bijvoorbeeld via oud-leerlingen die langskomen. Ik kan zo vijf of zes leerlingen noemen met een mooi eigen bedrijf, hier in de omgeving. Die zaten bij ons in de klas, wij namen ze mee naar de Skillswedstrijden, en wij hebben het verlangen bij die leerlingen opgewekt."

Ik ben trots op het totaalplaatje van de micro-gemeenschap, die we als school vormen." ■

terugblik

Tekst: Eva Voncken | Fotografie: Hetty van Oijen

Ard van der Vleuten – docent PIE aan het Varendonck College in Someren

vmbo25jaar.nl

CHADIA BENLAHSEN - DOCENT GESCHIEDENIS, MAATSCHAPPIJLEER EN DIENSTVERLENING & PRODUCTEN OP HET VECHTSTEDE COLLEGE TE WEESP 25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Na de basisschool ging ze naar een brede brugklas van mavo tot het gymnasium. In 2 mavo besloot ze dat ze naar het CIOS wilde, maar haar ouders vonden haar te jong om na mavo4 uit huis te gaan. Daarom volgde ze na de mavo de havo. Ze twijfelde over de sportjournalistiek, maar koos uiteindelijk voor geschiedenis.

Loopbaan: Ze begon als docent op het Vechtstede College, voorheen het Casparus College. Daar werkt ze nu 25 jaar. Vanaf de start geeft ze les in mavo/vmbo tl. Op dit moment is ze decaan, en heeft in het verleden ook als afdelingsleider gewerkt. Ze geeft geschiedenis en maatschappijleer en sinds dit jaar ook les in het praktijkgericht programma, Dienstverlening en Producten.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Ik was gefascineerd door geschiedenis. Al op de havo. Tijdens mijn eerste stage in het eerste jaar van mijn opleiding wist ik het zeker: dit is fantastisch! Dit is wat ik wil, voor de klas staan."

Hoe ben je gestart in je huidige baan? Of: hoe kijk je terug op de start in je huidige baan?

"Ik was nog vierdejaars student en zag een vacature, in mijn woonplaats, voor acht lesuren. Ik moest ook nog stage lopen dat jaar en dacht dat ik op deze manier een soort van betaalde stage kon regelen. Ik begon dat schooljaar met acht lesuren en ná de kerst waren dat er 19 én werd ik mentor van een klas. Het was flink buffelen om met deze extra uren op tijd af te kunnen afstuderen. Ik was 21 en lange tijd de jongste docent op school. Mijn 'babyboom-collega's' waren mijn warme bad; dankzij hun begeleiding voelde ik me direct thuis."

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben? Wat zou je gedaan hebben als je niet docent zou zijn geworden/ zou je wel eens een dagje met iemand van baan willen ruilen?

"De leraar geschiedenis op de havo prikkelde en inspireerde mij natuurlijk. Zonder zijn mooie lessen zou

ik er niet voor gekozen hebben om geschiedenis te gaan studeren.

Toen ik op het Vechtstede terecht kwam was er een oudere collega die mij stimuleerde in 'wat voor type docent' ik wil zijn. Ik bewonderde de betrokkenheid en de mate van door het vuur gaan voor hun leerlingen van de docenten. Als ik géén docent zou zijn geworden, dan was ik in de sport terechtgekomen. Dan had ik mbo-sport & bewegen gedaan en was ik misschien uiteindelijk wel gymdocent geworden. In ieder geval zou ik kiezen voor een beroep waarbij ik met mensen werk."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Grappig dat je dit nu vraagt. Net voor kerst had ik mijn leerlingen de opdracht gegeven een omschrijving te maken van hun klasgenoten. Ze hebben deze omschrijving ook van mij gemaakt en ik kreeg te horen dat ze me behulpzaam, geduldig, leergierig, lief, betrokken en nieuwsgierig vinden. En als extraatje: ik kan dingen goed uitleggen. Nou, dat was een complimentendouche! Echt heel erg leuk!"

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"25 jaar geleden was er nog geen passend onderwijs. Ergens in mijn beginperiode kregen we voor het eerst te maken met een autistische leerling. Alle docenten ▶

Chadia Benlahsen – docent geschiedenis, maatschappijleer en Dienstverlening & Producten op het Vechtstede College te Weesp

vmbo25jaar.nl

werden geschoold in hoe we moesten omgaan met deze kinderen. Tegenwoordig hebben we heel veel leerlingen die ADHD of een ander 'rugzakje' hebben. In het algemeen is de spanningsboog van leerlingen nu veel korter. Beelden die ik vroeger gebruikte in de klas voldoen nu niet meer. Het moet allemaal sneller en korter. Het is voortdurend onderzoeken 'wat werkt voor een kind'. Dankzij ervaring kun je sneller inspelen op de behoeften van een kind."

Wat wil je je leerlingen meegeven? Zijn er ervaringen uit je eigen schooltijd die je hebt meegenomen?

"Kies met je hart. Ga doen wat je nu leuk vindt. Een diploma zorgt ervoor dat je verder kunt. Nog altijd heerst er onder mavo-leerlingen het gevoel dat hoger onderwijs beter is. Ze voelen zich minder dan een havo-leerling. Ik promoot het mbo bij al mijn leerlingen. Ik zie dat het gros van de mavo-leerlingen in het mbo veel beter gedijt dan op de havo. Ik ben daar zelf het beste voorbeeld van."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar? Wat is er in jouw vak veranderd of in je rol als docent?

"Er is heel veel veranderd. Maar dan vooral in het vmbo kader en -basis. Inhoudelijk niet, maar ik denk dan vooral aan het passend onderwijs dat in de loop van de tijd meer vorm heeft gekregen. Verder zie ik dat de zorgbehoefte

onder leerlingen is gegroeid. Vroeger hadden we een zorgteam met één medewerker; tegenwoordig bestaan onze zorgteams uit een stuk of vier à vijf collega's. Er zijn gewoon heel veel kinderen die in de knel zitten en meer aandacht nodig hebben. Mijn rol als docent is door deze ontwikkeling ook veranderd; van vakinhoudelijk - naar méér pedagogisch werk."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs? Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Ik heb altijd gekeken naar het kind achter de leerling. Nu ik zelf ouder wordt, en een ouder ben, kan ik me beter inleven in ouders én de leerling. Daardoor kan ik me ook beter voor hen inzetten. Ik heb gezien dat het leerproces van het kind belangrijk is; het kind mag fouten maken. Het is een manier van leren, met vallen en weer opstaan."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo? Kun je een voorbeeld noemen van iets waar je heel blij van werd of waarvan je dacht: daar doe ik het voor?

"Wat ik er het mooiste aan vind is dat ik kinderen mag begeleiden in een belangrijke periode in hun leven. Ik zie de ontwikkeling van kind naar bijna volwassen en dat vind ik heel bijzonder. Een voorbeeld dat me is bijgebleven is een leerling die zich geschoffeerd voelde door een docent. Hij werd de klas uitgestuurd en vond dat heel erg onrechtvaardig. Hij weigerde in eerste instantie een herstelgesprek met de docent. Pas een paar dagen na het incident was hij bereid erover te praten. Op zo'n momenten zie je dat een kind groeit en leert van ervaringen. Ik vind dat geweldig!"

Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Als het aan mij ligt mag er nog wel een jaartje bij. In plaats van vier, vijf jaar vmbo. Leerlingen hebben vaak meer tijd nodig om op te bloeien en een keuze te maken voor een vervolgstudie. Ik bedoel niet dat ze in dat vijfde jaar nog méér vakken moeten krijgen maar dat er ruimte is om zich te verdiepen in de vakken die ze leuk vinden en waar ze goed in zijn."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Dat zijn momenten dat je van leerlingen terugkrijgt dat je iets voor ze hebt mogen betekenen. Zo organiseren we als school elk jaar een Studie Oriëntatie Markt. Daar nodigen we graag oud-leerlingen voor uit om over hun beroep te praten. Deze leerlingen zijn soms al meer dan tien jaar van school. Een enkele keer tref ik een leerling, volwassen natuurlijk, die me laat weten dat ik in hun schooltijd een persoon was met wie ze konden praten. Dat ik ze op weg geholpen heb. En dat ik een beetje steun bood in een periode dat ze het bijvoorbeeld in hun thuissituatie moeilijk hadden." ■

terugblik

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Hetty van Oijen

Chadia Benlahsen – docent geschiedenis, maatschappijleer en Dienstverlening & Producten op het Vechtstede College te Weesp

vmbo25jaar.nl

ED VAN DER MIJE - DOCENT TECHNIEK EN VAKGROEPVOORZITTER, DOCENT PPO EN MENTOR OP HET STORMINK TE DEVENTER
25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Ed is na de mavo naar de mts-autotechniek gegaan.

Loopbaan: Hij was 17 jaar werkzaam bij de Opel-dealer in Zutphen waar hij diverse functies heeft mogen vervullen waaronder magazijnmedewerker, receptionist, planner werkplaats, verkoop en leasing en uiteindelijk planner van Opel-opleidingen voor het personeel. Hij is als zij-instromer terechtgekomen in het onderwijs als docent techniek waar hij nu 25 jaar werkzaam is. Hij werkt nu als docent en vakgroepvoorzitter techniek, docent PPO Praktische Profiel Oriëntatie en mentor op het Stormink, voorheen het Geert Groote College.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Mijn vader werkte in de techniek, en voor mij leek het een logische keuze. Ik was als kind al gek op auto's; ik zie mezelf nog zitten in de zandbak, met mijn speelgoedauto's. Dat zat er vanaf kleins af aan al in. Ik vind en vond techniek geweldig en heb ook met heel veel plezier in de autobranche gewerkt, maar het werken met mensen én leerlingen is nog véél leuker! En ik wilde na 17 jaar iets anders gaan doen. Ik vind het een wereldbaan!"

Hoe ben je gestart in je huidige baan?

"Als zij-instromer dus. Wanneer je net van je opleiding afkomt dan denk je: leerlingen moeten gewoon hun best doen, hard werken en dan komt alles goed. En ik begon enthousiast en positief in mijn nieuwe baan. Tijdens mijn sollicitatie was men verbaasd dat ik van een vaste baan met uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden naar een tijdelijke aanstelling wilde overstappen.

Het heeft goed uitgepakt, de school wilde mij niet kwijt, gelukkig!"

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben? Zou je wel eens een dagje met iemand van baan willen ruilen?

"Ik zat op de mts en had daar een docent autotechniek die ik heel geschikt vond. Ik was eens flink op stap geweest en het was veel te laat geworden. De volgende dag in de klas voelde ik mij bepaald niet lekker. Waarschijnlijk zag ik ook wat bleek, want deze docent kwam me vragen of het wel goed met me ging. Ik vertelde waarom ik me zo voelde, en hij adviseerde mij: Ga maar even een kop koffie halen. Heb je een muntje? Deze man heeft mij geïnspireerd om op een vergelijkbare manier met leerlingen om te gaan. Iedereen heeft wel eens een slechte dag, en ik heb na verloop van tijd ook altijd geprobeerd leerlingen daar ruimte voor te geven. En een ander vak of ruilen met iemand? Echt niet! Ik heb in die 25 jaar nooit meer aan iets anders gedacht!"

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Dat vind ik best lastig. Ik kan alleen afgaan op hoe ze naar mij reageren. Ik denk dat ze me wel vriendelijk, positief en enthousiast vinden. Ik hoor wel eens van oud-leerlingen terug dat ze me missen. Dat zegt ook wel iets denk ik." ▶

Ed van der Mije – docent Techniek en vakgroepvoorzitter, docent PPO en mentor op het Stormink te Deventer

vmbo25jaar.nl

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"Het eerste dat me te binnen schiet is dat zowel leerlingen als hun ouders mondiger zijn geworden in 25 jaar. Verder valt op dat leerlingen zich minder lang kunnen concentreren. Het moet allemaal sneller en korter. Ze zijn gewend te swipen; zodra je verveeld bent, swipe je door naar het volgende. Ik probeer daar de lessen wel op aan te passen. Maar om een vak te leren moet je nu eenmaal ook wat theorie tot je nemen. Wat niet veranderd is: ze zijn even enthousiast en leuk als toen, vooral als ze met hun handen kunnen werken."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Wees aardig voor elkaar! Door aardig te zijn voor elkaar, krijg je vanzelf een fijne sfeer in de klas en is er ruimte voor plezier. Dat is mijn belangrijkste advies aan de leerlingen. Daarnaast daag ik ze uit om dingen anders te doen want ook al pakt dat niet altijd goed uit, je leert er wel veel van en de moeite wordt beloond."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar? Wat is er in jouw vak veranderd of in je rol als docent?

"Het meest in het oog springende is natuurlijk de ICT. Alles is voortaan digitaal. Er zijn computers, tablets

en smartphones. Gedurende die 25 jaar is er zoveel geweest; er zijn heel veel proefballonnetjes opgelaten en we moesten altijd veel bordjes in de lucht houden. Ik vind dat we nu nog meer bordjes in de lucht moeten houden. Voor mijn vak is er ook veel veranderd; denk aan de robotisering en automatisering. En dankzij lesmateriaal op het internet en instructiefilmpjes op Youtube heb ik wat meer tijd gekregen voor individuele aandacht voor de leerlingen. Ik kan hierdoor meer coachend werken."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs? Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Ik was in het begin vooral bezig om mijn lessen goed voor te bereiden. Ik had toen helemaal geen tijd voor de individuele leerling. Door ervaring leer je meer tijd te maken voor een leerling en vraag je je af: waarom reageert een leerling zo? Wat zit daarachter? En ik weet inmiddels dat het vooral de kunst is om jezelf te blijven. En niet te streng te zijn. Al bewaak ik de grenzen wel en zorg ik voor structuur. Je moet soms wel een beetje meebuigen zonder de gemaakte afspraken te schenden."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo?

"Dat zijn voor mij de leerlingen. Ik word blij als oud-leerlingen bij me langskomen. Je hoopt dat je iets hebt mogen betekenen voor enkele leerlingen. Als je dan hoort dat leerlingen je missen, vind ik dat bijzonder."

Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Dat heb ik al een beetje aangegeven: dat we minder bordjes in de lucht moeten houden. Er komen altijd ad hoc-dingen voorbij en heel vaak heb ik het idee dat het nieuwe wijn in oude zakken is. Ik zou graag van veel randzaken af willen."

En uitgevers, kom op! Zorg voor goede technische, modulaire methodes binnen de belevingswereld van de leerling. Voor het PO en het VO. Verder zijn er nog veel kansen om meer samen te werken met het bedrijfsleven. Wij kunnen elkaar helpen."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Dat ik nog steeds veel plezier in mijn werk heb. En trots op ons onderwijsteam, op mijn vakgroep techniek en de TOA's. Ik vertel ze regelmatig: vergeet niet te genieten, het is zó voorbij!

Hopelijk kan ik na juli 2026, tijdens mijn pensioen, nog wat lessen geven om het gevoel te behouden."

Maar eerst afscheid nemen van het Stormink, en jazerker: met een glimlach!" ■

terugblik

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Hetty van Oijen

Ed van der Mije – docent Techniek en vakgroepvoorzitter, docent PPO en mentor op het Stormink te Deventer

vmbo25jaar.nl

ELS BELIËN – DOCENT BIOLOGIE EN DECAAN AAN HET DON BOSCO COLLEGE IN VOLENDAM

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Els volgde de huishoudschool (Ihno) in Budel. Ze wilde verpleegster worden, maar kwam daarvoor een vak tekort. Daarop ging ze naar het Vhbo in Eindhoven. Vanwege haar voorliefde voor biologie koos ze daarna voor een lerarenopleiding aan de SOL in Utrecht en reisde haar vriend achterna.

Loopbaan: Ze verhuisde in 1985 met haar vriend naar Heerhugowaard en kreeg een baan aan de school voor levensmiddelentechnologie in Alkmaar. Na twee jaar kreeg ze een vaste baan bij het Don Bosco College in Volendam, en gaf daar behalve biologie de praktijkvakken van Zorg en Welzijn, Sport, Dienstverlening & Veiligheid en werd decaan.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Ik wilde altijd al iets met biologie. Op de lerarenopleiding in Utrecht deed ik biologie en huishoudkunde. De snuffelstages vond ik drie keer niks. Maar toen ik in de stage echt voor de klas mocht en het idee had dat ik zelf de baas was, ontdekte ik dat ik lesgeven wel heel leuk vond."

Hoe kijk je terug op je eigen schooltijd?

"Op de huishoudschool was ik een buitenbeentje. Ik hoorde bij een clubje van vier meiden, die zich afzetten tegen de heersende cultuur van roken en vriendjes hebben. We waren dwars, maar in de les heel meegaand en haalden het diploma zonder enige inspanning. Op advies van de school ging ik naar het Vhbo. Dat was niet echt mijn school; te afstandelijk en te groot. Ik heb nooit spijt gehad van mijn weg. Met mijn tweelingzus zat ik samen op het Ihno en dat wilde ik ook graag."

Had je zelf een docent biologie in je opleiding die je geïnspireerd heeft?

"Zeker; op het Ihno was dat een oudere dame, die ons

mee naar buiten nam. Ze had het niet makkelijk op school, maar onze club van vier vond biologie het leukste vak en ze focuste op ons. In het bos gingen andere meiden fikkie stoken. Wij vonden dat héél erg."

Hoe ben je gestart als docent?

"Op de school voor levensmiddelentechnologie kon ik weinig met biologie, maar ik mocht wel lesgeven. Toen stond ik uit te leggen hoe de doperwtjessorteermachine werkte... Ik lag steeds één les voor op de leerlingen. Na twee jaar maakte ik de overstap naar het Don Bosco College in Volendam. De twee docenten voor mij waren weggepest en al gauw begreep ik waarom. Mijn vuurdoop waren 2 ihno-klassen. Toen ik na een rondleiding op school vroeg naar de gebruikte methode, luidde het antwoord dat er een paar stencils waren en dat er af en toe een video werd vertoond. Ik was stomverbaasd. Ik was vast van plan dat ik niet de weg van mijn voorgangers zou gaan en koos mijn eigen aanpak."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Ik realiseerde me toen al dat ik een band met de meiden moest opbouwen. Omdat ik niet gehouden was aan een ▶

methode of boek, informeerde ik naar hun belangstelling. Hun favoriete onderwerp bleek voortplanting, en dan vooral in praktische zin. Door naar ze te luisteren en iets van mezelf bloot te geven, lukte het om dichterbij ze te komen en waardering te krijgen, maar het was wel echt survival in het begin.

Op een stagebezoek eerder deze week noemde een leerling mij 'de leukste docent', samen met de mentor. Dat komt, omdat ik naar ze luister en af en toe ook mijn biologie even opzij kan schuiven. Als ik het 8e uur een groep heb die daarvoor praktijkvakken heeft gehad, dan vraag ik daar wat over en laat ik ze uitzagen voor we beginnen."

Is er verschil tussen de vmbo-leerlingen van toen en nu?

"Leerlingen zijn wel mondiger geworden, soms positief, soms negatief. Er is meer interactie en het is makkelijker om conflicten uit te spreken en uit de weg te ruimen. Ik begon in onderbouwklassen lhno en havo/atheneum, en ontdekte snel dat ik de vmbo'ers het allerleukst vond.

Als je op de havo naderhand een proefwerk uitdeelde,

ging er meteen een vinger omhoog: 'Mevrouw, u heeft een fout gemaakt, ik kom één tiende punt tekort.' Als je dat op het lhno deed en zei: 'Jeetje, je hebt een 3!', dan zei zo'n leerling: 'Mevrouw, dat komt allemaal goed.'"

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Dat er meer is dan biologie, maar dat biologie natuurlijk wel heel belangrijk is. Wat ik ze ook vanuit mijn decanaat wil meegeven is: 'Ga je eigen weg, op basis van je talenten en wat je leuk vindt. Durf anders te zijn, blijf niet hangen in wat je vrienden doen en verruim je blik.'"

Wat beschouw je als de grootste verandering in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

"Voor mijn vak geldt dat in de bovenbouw alles muurvast ligt. Het programma is óvervol. Er is geen ruimte meer om naar buiten te gaan.

Na de komst van de profielen was het wennen voor leerlingen dat ze zich met beroepsgerichte keuzevakken kunnen verbreden. Daar hamer ik op: 'Probeer ook eens wat anders.'"

Ben je een andere docent dan aan het begin van je loopbaan?

"Mijn principe is: 'Zie de leerlingen, die binnenkomen.' Dat heb ik altijd zo gedaan. Met positieve aandacht krijg je leerlingen altijd wel weer aan het werk, al kost dat soms best energie."

Wat zou je willen veranderen in het vmbo?

"Binnenkort krijgen we minder uren voor biologie. Dat vind ik heel jammer, dat er onderwerpen uit moeten. We werken op school met een digitale methode en met boeken. Ik baal er ook van dat uitgeverij steeds kleinigheden veranderen, waardoor er elk jaar weer een nieuw boek aangeschaft moet worden. Ga iets spaarzamer om met onze bodem, denk ik dan als bioloog."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo?

"De leerlingen! Laatst zei een havo-collega dat hij jaloers was op hoe docenten en leerlingen in het vmbo met elkaar omgaan. Veel oud-leerlingen komen langs om te vertellen hoe het met ze gaat. Ze zijn heel spontaan."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je het meest trots op?

"Volgend jaar stop ik ermee. Ik ben er trots op dat ik 40 jaar lang elke dag met plezier naar school ben gegaan." ■

terugblik

Tekst: Eva Voncken | Fotografie: Hetty van Oijen

Els Beliën – docent Biologie en decaan aan het Don Bosco College in Volendam

vmbo25jaar.nl

**HANS HEEMSKERK – DECAAN,
STAGECOÖRDINATOR EN STAGEBEGELEIDER OP
HET LENTIZ-FLORACOLLEGE IN NAALDWIJK**
25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Hans is opgegroeid in Delft en ging daar naar de middelbare school. Na het vwo gaf hij zich op voor een opleiding fysiotherapie in Delft en Rotterdam, maar werd bij beide scholen uitgeloot. Hij koos toen voor een lerarenopleiding Biologie en Gezondheidskunde met het idee om na dat eerste jaar alsnog een gooi te doen naar een opleiding fysiotherapie. Maar de opleiding tot docent beviel goed en hij had leuke medestudenten waardoor hij besloot deze af te maken.

Loopbaan: Na vervangingswerk op diverse scholen in Rotterdam en Delft kwam hij uiteindelijk terecht op de Tuinbouwschool in Wieringen, dat later in Naaldwijk het Lentiz-Floracollege is geworden. Hij begon daar als docent biologie en economie. Sinds ruim 25 jaar werkt hij als decaan en stagecoördinator op deze school.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Dat was eigenlijk geen bewuste keuze. Ik had een droom: ik wilde fysiotherapeut worden bij Ajax. Ik was sportief en dat leek me een geweldige baan. Maar omdat ik werd uitgeloot voor fysiotherapie, koos ik voor een lerarenopleiding. Tijdelijk, dacht ik. Het was mijn bedoeling om na een jaar weer te switchen. Maar het was er zó leuk dat ik besloot ik ermee door te gaan."

Hoe ben je gestart in je huidige baan?

"Dat ging eigenlijk heel vlotjes. Ik solliciteerde voor een baan als docent biologie op de toenmalige tuinbouwschool in Wieringen. De directeur zei meteen: je bent aangenomen. Dat kwam omdat hij gezien had, dat ik een fanatieke sportman was, net als hij. We hadden een gezellig gesprek, wat ook over andere dingen ging. Hij stelde wél als voorwaarde dat ik er economie bij moest geven. Daar ging ik mee akkoord."

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben?

"Nou, niet echt omdat ik andere plannen had die meer met sport en fysiotherapie te maken hadden. Er was geen leraar mij inspireerde om docent te worden."

Wél had ik sportieve voorbeelden; trainers die een bepaalde leiderschapstechniek hanteerden en sporters wisten te motiveren naar nog betere prestaties. De geschiedenisleraar op de middelbare school was wel mijn favoriet; zoals die man kon vertellen! Ik hing letterlijk aan zijn lippen. Achteraf heb ik daar wel iets aan gehad. Er wordt gezegd, dat vmbo-leerlingen niet kunnen luisteren. Nou, ze kunnen prima luisteren! Als je het verhaal maar boeiend genoeg vertelt."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Ja, dat moet je eigenlijk aan hen vragen, maar ik denk dat ze me duidelijk vinden, zelfs misschien een beetje streng. Ik hou van orde, regelmaat en structuur in mijn klas. Ze vinden waarschijnlijk dat ik boeiend kan vertellen. Ik hoop dat ze vinden dat ik hen help met het vinden van een stageplek en ze daarnaast ook goed begeleid tijdens hun stage. En met een stukje van hun toekomst wat betreft hun vervolgonderwijs."

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"In de kern vind ik niet dat kinderen veel anders zijn dan vroeger. Hun omgeving en omstandigheden zijn wel veranderd. Toen waren er géén sociale media, die ►

Hans Heemskerk – decaan, stagecoördinator en stagebegeleider op het Lentiz-Floracollege in Naaldwijk

vmbo25jaar.nl

volgens mij een grote invloed hebben op leerlingen. Nu zijn er veel met angststoornissen, er zijn er aardig wat die naar een psycholoog gaan of ze zitten permanent thuis. Die omstandigheden zijn bijvoorbeeld problemen thuis, gescheiden ouders of armoede. Ze krijgen veel meer prikkels van buitenaf dan 25 jaar geleden. En dat vertaalt zich in de klas naar een mindere concentratie, sneller afgeleid en een korter lontje. Maar als je een kind een-op-een voor je hebt, dan merk je daar een stuk minder van. Dan is het verschil weg; het is een kind, zoals 25 jaar terug."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Ik ben een sportman die altijd ambities had. Ik geef mijn leerlingen graag ambities mee. Het maakt me niet uit wat ze doen, maar ik spoor ze aan iets te gaan doen wat ze leuk vinden. Waar ze blij van worden. En gá daar dan ook helemaal voor! Ik wil heel graag een passie aanboren bij een leerling, want die hebben ze allemaal."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar? Wat is er in jouw vak veranderd of in je rol als docent?

"Eigenlijk gaat dat vooral om de technologie die er 25 jaar geleden nog niet was. Zoals de computer, de mobiele telefoon en smart boards in de klas. Dankzij deze

middelen is er veel meer mogelijk al blijft de manier van lesgeven met een goede structuur, ongeveer hetzelfde. Wel is het zo dat we nu meer moeite moeten doen om kinderen te boeien. De snelheid van informatie moet omhoog en filmpjes en video's moeten snel en kort zijn.

Verder zie ik dat in al die tijd veel meer moet worden vastgelegd. Zo niet alles; elk gesprek met ouders, leerlingen, vergaderingen, etc. Het moet allemaal opgetekend worden. Dat zijn extra taken die buiten je corebusiness liggen."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs? Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Net als iedere docent ben je in het begin heel erg met jezelf bezig. Met de lesstof, je lessen voorbereiden. Dankzij gesprekken met ouders en leerlingen heb ik veel geleerd. Je wordt er ook steeds handiger in. Maar de les die ik geleerd heb in het vmbo is dat je 'voelsprietten' altijd aan moeten staan. Net als in de sport, is het belangrijk voor een coach om de mens achter de sporter te kennen. Je kunt een sporter wel steeds harder laten trainen, maar als je niet weet wat er speelt bij die persoon komt hij nooit tot betere prestaties. Zo is het ook met een kind; wat is de reden van zijn gedrag. Wat zit daar achter? Je moet de tijd nemen om de oorzaak te vinden. Of het nu een lastige leerling is of juist een stil en teruggetrokken kind."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo?

"Ik werk op een mooie school met een prettige werkhouding. Dat spreekt me aan. Maar de kinderen, die zijn het mooiste; oprecht en open. Ze hebben het hart op de tong."

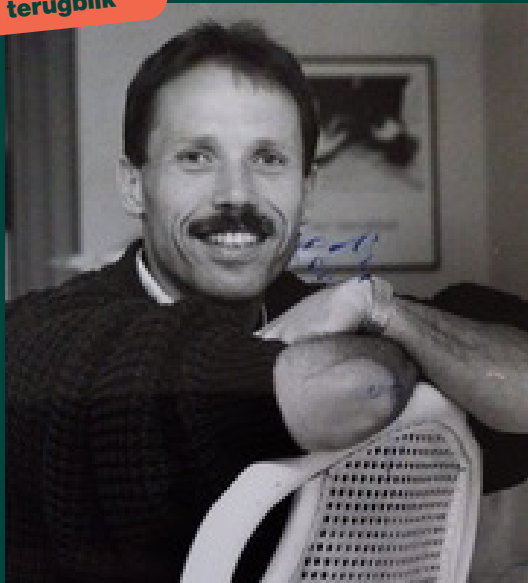
Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Dan zou ik er zeker voor kiezen om nóg meer maatwerk te bieden aan leerlingen. Zodat er nog meer mogelijk is op het gebied van stages. Wat is er mis mee als leerlingen beter uit de verf komen in het arbeidsproces en minder theoretische dingen moeten leren? Of ze nu 14 of 15 zijn, als de motivatie er is, komt de rest vanzelf. Dan gaan ze maar op een latere leeftijd weer studeren en een diploma halen. Wat mij betreft hoeft je geen 16 te zijn om naar het mbo te gaan en een BBL-opleiding te gaan volgen. Leeftijd is maar een getal."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Dat is een moeilijke vraag, zeker als je al zo lang in het onderwijs zit. Ik ben er trots op dat ik m'n werk nog zo leuk vind. De vrijheid die de school me geeft en ik heb een leuk team met bevlogen mensen. Ik mag nog even, ik ben nog niet toe aan mijn pensioen!" ■

terugblik

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Hetty van Oijen

Hans Heemskerck – decaan, stagecoördinator en stagebegeleider op het Lentiz-Floracollege in Naaldwijk

vmbo25jaar.nl

HANS SUIJKERBUIJK – DOCENT HBR OP DE ROOI PANNEN IN TILBURG

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Met een havo-advies startte Hans op de mavo, volgde aansluitend de havo en de opleiding tot docent handvaardigheid in Tilburg.

Loopbaan: Na de militaire dienst werkte hij gedurende tien jaar twee dagen per week als vakdocent op een vso-lomschool in Bergen op Zoom en drie dagen als vakdocent beeldende vorming op een basisschool in Krooswijk/Rotterdam. Vervolgens werd hij docent handvaardigheid aan het Ibo in Den Haag. Omdat handvaardigheid een 'luxe-vak' werd, schooldde hij zich bij tot docent Techniek in de basisvorming. Via een leverancier van materialen, die hem en De Rooi Pannen kende, kwam hij terecht in Tilburg, aanvankelijk als vervanger en al snel met een vaste aanstelling en werkt daar nu bijna 28 jaar.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Als klein jochie droomde ik ervan later een beroemd acteur of komiek te worden. Op de mavo had ik handvaardigheid als eindexamenvak, op de havo tekenen. Ik wilde graag iets creatiefs doen, daar was ik goed in. Van huis uit was de boodschap: 'Kies iets waar je je geld mee kunt verdienen.' Ik had een keer op een basisschool meegelopen. Het werken met kinderen ging me goed af. Dus ging ik de vijfjarige opleiding 'leraar handvaardigheid' volgen, fantastisch! Vanaf jaar 1 liep ik stage en mocht ik - ff opscheppen – meteen al lesgeven, want een natuurtalentje. Op de middelbare school was ik ook al altijd degene die de kinderfeestjes in de buurt organiseerde."

Hoe ben je gestart in je huidige baan?

"Op De Rooi Pannen kon ik kiezen tussen een baan als docent handvaardigheid of docent bij de nieuwe Horeca-afdeling. Koken was mijn hobby. Omdat ik bij horeca de eerste docent zou zijn, leek me dat een zekerder vooruitzicht. Ik heb me gespecialiseerd in het bakkerij-gedeelte, op eigen initiatief en kosten, om keuzevrijheid te behouden."

Koud een paar maanden bij De Rooi Pannen werd ik

gevraagd om leerlingbegeleider te worden. (Lachend:) Ik herinner me dat mijn collega's toen ik net begon héél veel medelijden met me hadden, omdat ik moest invallen in de meest problematische klas van dat schooljaar. 'En?' vroegen ze naderhand ongerust. Maar ik had niks gemerkt, ik was kinderen uit grote steden gewend en zat nu in een provinciale omgeving met hartstikke brave leerlingen, die luisterden en gewoon aan het werk gingen."

Had je zelf vroeger op school docenten, die je geïnspireerd hebben voor het vak?

"Zeer zeker! Dat waren twee docenten van de laatste klas van de lagere school, van wie er één aan toneel deed. In die klas ben ik een jaartje blijven zitten. ADHD was nog niet uitgevonden, maar de school en mijn ouders waren het erover eens dat deze jongen ietwat te druk en te speels was, en dat de concentratie te wensen overliet. Daar hadden ze volkomen gelijk in: het is de aard van het beestje, nog steeds. Ik vond het helemaal niet erg om nog een jaar bij diezelfde docenten te zitten en te gaan voor de hoofdrol in de musical."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

(Lacht:) "Ze zijn nooit gelijk enthousiast over meneer Suijkerbuijk. Dat komt, omdat ik hier twee petten op ▶

Hans Suijkerbuijk – docent HBR op De Rooi Pannen in Tilburg

vmbo25jaar.nl

heb, die van docent en van leerjaarcoördinator, en in die laatste rol heb je met handhaving van regels en straffen te maken. Ik heb de reputatie dat ik een strenge meneer ben. Tussen de herfst- en de kerstvakantie begint de ontdooiperiode en denken ze: 'Hij is eigenlijk best leuk.' Dan hoor ik van collega's terug dat leerlingen zeggen: 'Als je gewoon normáál doet bij die meneer, is-ie aardig!' Collega's vinden het fijn als ze in de tweede klas leerlingen krijgen, die mij in de eerste hadden: die hebben de basis gehad, structuur, hoe je respectvol met elkaar omgaat en dat je ook best een grapje kan maken."

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"In wezen niet, maar er is wel veel veranderd. Een leerling met problematiek waar we ons twintig jaar geleden enorm zorgen over maakten, dat is nu een gemiddelde leerling. De wereld is zoveel veranderd voor leerlingen. Er zijn zoveel uitdagingen. En het niveau loopt terug. De ronde schijf met wijzers aan de muur die we klok noemen, die kennen ze niet. Voor mij is dan de les, dat ik niet meer 'kwart over tien' zeg, maar '10uur15'."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Het belangrijkste vind ik zelfvertrouwen en realiteitszin. Dat is lastig, want veel ouders vinden dat alles maar haalbaar moet zijn. En anders wordt het gezien als falen. Maar als je je stinkende best hebt gedaan en de basisberoepsgerichte leerweg is jouw niveau, dan ben je als persoon niet minder. Er is een tijd geweest dat leerlingen van zichzelf zeiden: 'Ik ben maar basis.' Dat vond ik heel erg. Vmbo'ers kunnen écht iets. Ik word heel fel op mensen die daar denigrerend over doen."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

"Ik maak me zorgen over de taalbeheersing. We willen leerlingen voorbereiden zodat ze zich in de maatschappij kunnen redden. Ze komen van het basisonderwijs binnen met een achterstand en die haal je niet zo maar even in, al doen we daar van alles aan. Daarnaast moet de school veel aandacht besteden aan allerlei maatschappelijke problemen. Er ligt weinig meer als taak bij ouders of in de opvoeding."

Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Nee, want ik ben nog steeds mezelf. Ik heb mijn eigen waarden, en ik ben er trots op dat kinderen dat fijn vinden. Het onderwijs wil teveel nieuw, nieuw, nieuw. Behoud eens wat goed is en bouw dat uit. Natuurlijk ga je mee met digitalisering, maar ik vind het ook leuk, dat ik nog een lesuur tegen een klas kan kletsen en ze kan boeien. In de bevlogen verhalen zit de menselijke interactie. De wereld om ze heen is al zo gedigitaliseerd en ze krijgen soms al weinig aandacht."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo?

"Het belangrijkste vind ik altijd dat we het gezellig hebben met elkaar in de klas. Als de sfeer goed is, pikken we vanzelf wat op."

Als jij het voor het zeggen had; wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Veel leerlingen van de basisberoepsgerichte leerweg zijn supergoed in Engels. Nu is er een diploma op maat, maar voorheen vond ik de stapelmogelijkheden rianter. Er zou meer waardering voor beroepsonderwijs mogen zijn in de maatschappij en minder druk: kijk waar een kind thuishoort en wees daar tevreden mee. Met een diploma basisberoepsgerichte leerweg kun je nog zoveel groeien, ook in opleidingen in een bedrijf. Ik vraag oud-leerlingen altijd om nog eens langs te komen, en als ze dat doen breng ik ze meteen naar een klas om hun verhaal te vertellen. We hebben een oud-leerling, die op een gegeven moment naast mij stond als onderwijsassistent en daarna docent werd. Hoe mooi is dat!"

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Het is mooi om te zien dat je bijgedragen hebt aan de ontwikkeling van een leerling en wat die leerling bereikt. Op een gegeven moment kwam de term 'onderwijs op maat'. Dat is precies wat ik vanaf het moment dat ik begon met lesgeven gedaan heb. Dan voel je je af en toe wel een duizendpoot, maar op maat werken is wel het allerleukst. Ze hoeven niet allemaal door datzelfde malletje. Basisleerlingen werken vaak niet voor zichzelf maar voor jou als docent. Ik vind het heel fijn dat ik ze dan iets terug kan geven, en laten merken dat ze waardevol zijn." ■

terugblik

Tekst: Eva Voncken | Fotografie: Hetty van Oijen

Hans Suijkerbuijk – docent HBR op De Rooi Pannen in Tilburg

vmbo25jaar.nl

HEIKO KUPER - DOCENT PIE OP CSG DE KLUIVERBOOM IN GRONINGEN

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Heiko volgde de lts in Appingedam en aansluitend de mts.

Loopbaan: Na jaren werkzaam te zijn geweest in de constructiebouw stapte Heiko na het faillissement van het bedrijf over naar de scheepsbouw, om er 23 jaar te blijven werken. Omdat daar toch niet zijn hart lag en hij tot de slotsom kwam dat hij méér kon, ging hij leren voor beveiliging en BOA en werken bij het AZC. Binnen drie maanden was hij hoofd. Toen het AZC werd gesloten, kwam hij via zijn zwager terecht in het onderwijs, op het vmbo van het Fivelcollege in Delfzijl. Aanvankelijk als conciërge, later groeide hij door naar onderwijsassistent, instructeur en docent PIE. Binnen Sterk Techniekonderwijs heeft hij met collega's drie techlabs opgericht en is contactpersoon scholen en bedrijven.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Ik was koud drie maanden conciërge, toen mijn rector zag dat ik meer in mijn mars had. Ik kwam op een kleinere locatie terecht. Toen vervanging van een techniekdocent op het techniekplein nodig was en mijn leidinggevende de connectie legde met mijn achtergrond in de scheepsbouw, werd ik daarvoor uitgenodigd. De baan was me op mijn lijf geschreven en ik voelde, dat ik op mijn plek zat. Ik ben gaan studeren, werd onderwijsassistent en deed de driejarige instructeursopleiding in twee jaar tijd. Ik zat al op Windesheim en ben in één keer doorgegaan voor het docentschap."

Hoe ben je gestart in je huidige baan?

"Na mijn opleiding kon ik meteen in vaste dienst als PIE-docent aan de slag bij CSG Kluiverboom in Groningen, een kleine school met ongeveer 250 leerlingen. De insteek is anders dan vroeger toen er aparte afdelingen - metaal, elektro, installatietechniek - waren.

Soms wil ik daar wel eens naar terug, omdat de keuze voor jongeren van nu zo moeilijk is: ze kunnen alle kanten op, maar weten niet welke. Omdat ik onverminderd enthousiast met het programma aan de slag ben gegaan, is het aantal leerlingen in het profiel gegroeid van 8 naar 13.

Ik heb twee opleidingsbedrijven bij de school betrokken, waardoor leerlingen al in hun vierde leerjaar aan een bbl-opleiding kunnen beginnen, hun startkwalificatie halen op het vmbo en kans maken op een vaste baan. Het mbo heeft daarin een wat luie opstelling, want de leerlingen komen toch wel."

Had jezelf vroeger op school docenten die je geïnspireerd hebben voor het vak?

"Ik heb heel lang contact gehouden met mijn metaalleraar. Bij hem leerde ik frezen en stond ik aan de draaibank. Hij nam je mee in zijn enthousiasme voor het vak. Zo probeer ik het zelf ook te doen. Dat vind ik het mooie van mijn vak."

Heiko Kuper - docent PIE op CSG De Kluiverboom in Groningen

vmbo25jaar.nl

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven

"Ik denk dat mijn mentorklas me streng, maar heel consequent en duidelijk vindt. Ik wil maximaal voorspelbaar zijn. De les heeft een begin, midden en eind en ik wil dat leerlingen weten wat ik van ze verwacht. Ondertussen doe ik ook andere dingen met ze, zoals een high tea en eens in de twee weken bakken we hamburgers. Ik vind de band met leerlingen heel belangrijk."

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"Wij waren vroeger op de lts niet veel anders dan de vmbo-leerlingen hier. Er is wel een verschil in de leerlingenpopulatie van grote en kleine scholen, bijvoorbeeld in de omgang met elkaar."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Dat je je eigen keuzes maakt in het leven en dat het niet zo belangrijk is wat anderen daarvan vinden. Leerlingen moeten lol hebben in mijn lessen en dat enthousiasme mee kunnen nemen naar het bedrijfsleven. Als je leuk werk hebt, dan gá je er ook voor."

Wat beschouw je als de grootste verandering of ontwikkeling in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

"In het onderwijs is niet zoveel veranderd, zeker niet in de theorievakken. Er zou van mij meer geïnvesteerd mogen worden in het optuigen van de profielen. Ik investeer veel in de leerlingen via het programma en in de school. Scholen hebben te weinig door, dat ze profielen moeten promoten en aantrekkelijk maken. De grootste verandering vind ik dat ik zélf veel meer doe, excursies organiseren naar Duitsland en bijvoorbeeld actief ben in Sterk Techniekonderwijs."

Ben je een andere docent als toen je begon?

"Ja, mijn enthousiasme is veel groter geworden. In het begin ben je aan het uitvinden hoe je met de leerlingen om moet gaan. Als ik na 6 weken de boeman spelen dat loslaat, zeggen leerlingen: 'Maar u bent helemaal niet zo streng.' Mijn nieuwe collega zei: 'Zoals jij lesgeeft, dat kan niemand. Jij hebt zo'n band met leerlingen, die gaan voor jou door het vuur.' Ik denk dat meespeelt, dat ik mijn ervaring in het bedrijfsleven meeneem in de school."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo?

"Ik hou van de directheid van vmbo'ers, die jou zonder dralen vertellen of je een aardige kerel bent of niet. Ik heb een fantastische baan. Over 540 dagen ga ik met pensioen. Het lesgeven zal ik missen, wat er omheen zit niet. Er is steeds meer administratie bijgekomen en als mentor moet je brandjes blussen en met ouders in gesprek. Dat komt er bovenop."

Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Ik heb een opleiding metalelektro gevolgd. Dat vond ik ideaal. PIE is breder. Met mijn collega samen geven we ieder 14 uur PIE. De meeste leerlingen neigen in de keuzevakken toch naar metaal, een klein aantal naar installatie of elektro. Vaak komen ze al met die voorkeur het profiel binnen. Nog meer verbreden zou ik geen goede zaak vinden, want dat gaat ten koste van de verdieping. Ik ben ook niet zo van de cijfers. Die cijfers zijn vaak zo zaligmakend voor ouders en leerlingen. Laat maar zien dat je het kan, in een proeve van bekwaamheid. Daar ben ik al mee bezig."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Het meest trots ben ik, dat ik al die jaren hard gewerkt heb en vanuit niks iets ben geworden. Ik heb een lange weg afgelegd. Ik ben heel trots, dat ik dat doorgezet heb." ■

terugblik

Tekst: Eva Voncken | Fotografie: Sijmen Hendriks en eigen archief

Heiko Kuper - docent PIE op CSG De Kluiverboom in Groningen

vmbo25jaar.nl

HENK VAN HAREN – DOCENT TECHNIEK & DIENSTVERLENING EN PRODUCTEN AAN DE WALEWYC MAVO IN WAALWIJK

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Henk volgde 2 jaar de Its in Waalwijk, om daarna de overstap te maken naar de driejarige opleiding Goud- en zilversmeden in Schoonhoven.

Loopbaan: Na deze opleiding ging hij aan de slag bij verschillende juweliers. Aansluitend werd hij docent Goud- en zilversmeden bij Hillefliet in Rotterdam en deed dat negen jaar. Daarvoor volgde hij een opleiding in Eindhoven voor een 114-verklaring en deed een lerarenopleiding. Later schoolde Henk zich om naar techniekdocent en werkte op het Penta College in Hoogvliet. Hij zocht een baan dichtbij huis en werd techniekdocent aan de Walewyc mavo. Daar werkt Henk nu 25 jaar en geeft, ook na zijn pensioen, nog steeds techniek in de onderbouw en D&P in de bovenbouw, en maakt examens voor D&P.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Tijdens mijn werk als goudsmid kreeg ik de feedback dat ik erg goed kon uitleggen. Dat is een kwaliteit die natuurlijk goed past bij een docent."

Hoe ben je gestart als docent?

"In 1989 werd ik docent Goud- en zilversmeden. Indertijd werd deze Its-opleiding in Amsterdam, Rotterdam en Schoonhoven gegeven. Toen de kopklassen in het vbo verdwenen, ben ik gaan omscholen naar techniekleraar, omdat dat het dichtst bij mij stond. Eerst gaf ik les in Rotterdam en sinds 25 jaar aan de Walewyc mavo. Voor de komst van de profielen was er een vak technnologie. Veel elementen daarvan zijn opgegaan in Dienstverlening en Producten. Ik heb een minor gevolgd in Eindhoven en geef sindsdien ook D&P.

Ik schreef altijd al veel eigen lesmateriaal. Dat doe ik nog steeds. Voor D&P zorg ik dat alle skills die leerlingen nodig hebben voor het examen, in het materiaal zitten. Zo ontwerpen ze bijvoorbeeld een nieuwe vorm van een chocolaatje en dat printen we ook 3D uit. En ik maak examens voor D&P."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Er mag veel bij mij, zolang het maar binnen de grenzen blijft en we samen de lessen kunnen doen."

Is er verschil tussen de vmbo-leerlingen van toen en nu?

"Er wordt wel eens gezegd dat leerlingen veranderd zijn in de loop der tijd, maar het waren vroeger pubers en dat zijn het nu ook. Het is maar net hoe je ermee omgaat: als je je soepel opstelt, dan willen ze meer en krijg je ze beter in beweging, dan wanneer je ze streng bejegt."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Ik wil ze algemene kennis meegeven. Ik ben zelf van goudsmid docent geworden. Ik vind het belangrijk dat ze met veranderingen leren omgaan en hun weg weten te vinden in een maatschappij, die voortdurend verandert."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

"Ik zie eigenlijk niet zulke grote veranderingen; wel, dat de beroepsgerichte programma's erop aansturen dat leerlingen meer buitenschools leren en meer contact

Henk van Haren – docent techniek & Dienstverlening en Producten aan de Walewyc mavo in Waalwijk

vmbo25jaar.nl

krijgen met de buitenwereld buiten de school. Leerlingen vinden dat soms best moeilijk, maar daar moeten we ze goed op voorbereiden."

Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Ik ben geen andere docent geworden. In iedere klas zitten er lieverdjes en leerlingen die de grenzen opzoeken. Ik had dat altijd al goed in de peiling en kan daar ook goed mee omgaan."

Ik mis het goudsmiden soms wel. Ik maakte sieraden van hoog niveau. Daarvoor moet je heel minutieus kunnen werken. Ik heb geaccepteerd, dat dat fysiek niet meer lukt. En ik ga ook volop voor het docentenvak. Ik heb bijvoorbeeld afgelopen jaar een leerlinge die heel goed was in fijne motorische handelingen geadviseerd met haar ouders een kijkje te nemen in Schoonhoven. Nu volgt ze daar de opleiding."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo?

"Als je goed met leerlingen omgaat, blijken ze leergierig en kun je ze écht wat leren. Een goede relatie is daarvoor essentieel."

Eigenlijk ben ik al met pensioen. Leerlingen zeiden op de gang tegen me: 'Meneer, ik heb voor uw vak gekozen, maar u gaat het toch wel zelf geven?' Dat streelt je ego natuurlijk. Ik geef ook nu nog steeds met heel veel plezier les."

Als jij het voor het zeggen had, wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

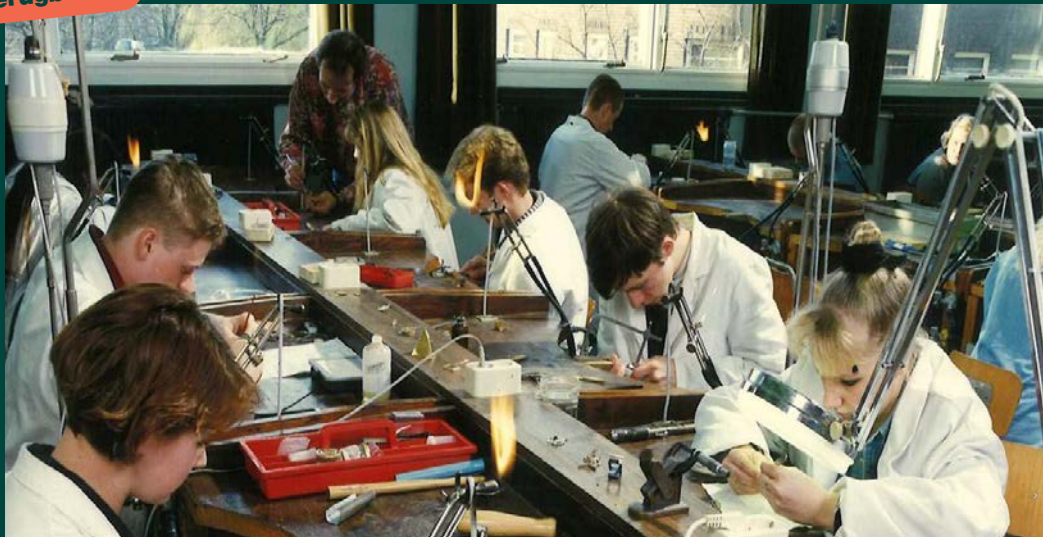
"Als er veranderingen nodig zijn, doe dat dan stapje voor stapje en niet in een keer alles op z'n kop. Dat is goed voor docenten en voor leerlingen. En leg niet alles zo strak vast in PTA's. Vroeger gaf je drie keer per jaar een cijfer en dan wist je precies wat die leerling beheerste. Tegenwoordig moet je dat met een dik dossier onderbouwen. Dat is eigenlijk wel een verandering in het onderwijs: Er moet heel veel gedocumenteerd, verantwoord en onderbouwd worden, bijvoorbeeld voor het geval ouders komen informeren waarom hun kind een 6,3 heeft. Dat is jammer: het werkt het hebben van afvinklijsten in de hand en maakt het onderwijs administratief. Als docent kun je het niveau van een leerling echt wel goed inschatten."

Ik ben een warm pleitbezorger van het CSPE en de schoolexamens. In de SE's kun je vaardigheden toetsen, die niet in het CSPE zitten. Op de dag waarop het CSPE D&P wordt afgenomen, kunnen leerlingen écht laten zien wat ze kunnen."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je het meest trots op?

"Dat ik docent mag zijn! En op de omgang met mijn leerlingen. Ik woon en werk in Waalwijk en heb daar een kapper, die een oud-leerling van me is. 'Ik was wel een boefje, he meneer van Haren', zei hij laatst. 'Het valt wel mee', antwoordde ik, 'je bent goed terechtgekomen!'" ■

terugblik

Tekst: Eva Voncken | Fotografie: Hetty van Oijen

Henk van Haren – docent techniek & Dienstverlening en Producten aan de Walewyc mavo in Waalwijk

vmbo25jaar.nl

JANNIE BAKKER – ZORGCOÖRDINATOR OP HET DA VINCI COLLEGE LAMMENSCHANS IN LEIDEN
25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Jannie heeft op diverse middelbare scholen in de regio Zoeterwoude gezeten. Ze is uiteindelijk op haar 15e op de Iets Haagweg 4 in Leiden terechtgekomen. Daar deed ze de grafische opleiding, waarna ze zeven jaar in de grafische techniek werkte.

Loopbaan: In 1988 begon ze op de Amsterdamse Grafische School als docent. Vervolgens werkte ze vijf jaar als projectleider van een onderwijsprogramma in Zimbabwe om vervolgens in 2000 op een vmbo in Utrecht, weer les te gaan geven. Van daaruit solliciteerde ze naar een baan als docent MVI op het Da Vinci College Lammenschans in Leiden, waar ze nu nog werkt.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Ik praat graag! Dat is denk ik wel de grootste motivatie. Toen ik begon op de school in Amsterdam, gaf ik les aan flink uit de kluiten gewassen jongens, die met kop en schouders boven me uitstaken. Van die stoere F-side mannen. Ik vond de klassen daar allemaal leuk, ik heb heel veel plezier gehad. De keuze is eigenlijk heel organisch verlopen, het voelde meteen allemaal heel goed. Door het te doen kwam ik erachter dat ik het kon en dat ik het werken met kinderen heel erg mooi vind."

Hoe ben je gestart in je huidige baan?

"Ik stond indertijd in Utrecht voor de klas, maar was inmiddels gaan wonen in Leiden. Dus reed ik elke dag nogal een eindje met de auto naar mijn werk. En toen kwam de vacature voor docent MVI in Leiden vrij, die tot die tijd werd ingevuld door een docent die ik ken van de Iets, Maup Kerkhof. Ik heb zijn baan overgenomen. En dat is mooi van de grafische vereniging, alle lesmateriaal en lesboeken waren hetzelfde. Dus ik pakte mijn boeken op en ging gewoon verder in Leiden."

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben? Wat zou je gedaan hebben als je geen docent zou zijn geworden?

"Ja, dat was dus Maup. Hij was op de Iets als een vader voor mij. Hij motiveerde me enorm en hielp me met alles. Ik was indertijd ook het enige meisje op die Iets."

En ik dóe ook nog iets anders naast mijn werk als docent. Ik ben drukker van textiel en kleding. Het grafische is mijn ding, dat adem ik en ik zeg wel eens dat er inkt is geïnjecteerd in mijn bloed. Het is een grote hobby van mij."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Ik hoop dat ze van me weten dat ik vind dat ieder kind het recht heeft om gezien te worden. Ik zeg ook vaak: hoe gek je verhaal ook is, ik luister ernaar. En ik wil niet dat het alleen maar móeten is op school. Ik heb vaak muziek aan in de klas. Als het dan eens niet zo lekker loopt in de klas dan zet ik een liedje op van Brigitte Kaandorp, 'Ik heb een heel zwaar leven'. Dan zeggen de leerlingen, 'Oh, daar gaat de juf weer!' Maar echt, ik word nooit boos op de klas. Ik ben meegaand en flexibel. Ik heb maar twee regels: op tijd ▶

komen en jas uit in de klas!"

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"Ja, dat zie ik wel. Toen ik in Amsterdam begon waren de leerlingen vrijgevochten, stoere types. Grote mond, maar ze deden wat ze moesten doen. Maar het was ook heel relaxed. Ik had hippies, provo's en kunstenaars als collega. Heel gezellig. Tegenwoordig moet je de leerlingen bij de hand nemen en ze hebben allemaal wel iets. Misschien wat beschermd opgevoed en de smartphone is zó belangrijk geworden. Die ontspannen sfeer van toen is er niet meer."

Wat wil je je leerlingen meegeven? Zijn er ervaringen uit je eigen schooltijd die je hebt meegenomen?

"In één zin samengevat: Je moet je niet zo druk maken!

Je komt er toch wel. Ouders zitten soms zo bovenop hun kinderen, zeker als het 'afstromers' zijn. Dat legt nogal een druk op kinderen, alsof het vmbo hun laatste kans is om nog iets van hun leven te maken. Maar ik vind: vooral niet stressen, het komt goed."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

"Ik zie de verandering als een trechter voor me. Vroeger

was er bovenin veel ruimte voor creativiteit. En nu is dat veel minder. De opleiding is zo uitgeknepen dat er heel veel moet. Het moet allemaal door een heel dun trechteruiteinde geperst worden. De examens zijn moeilijker en kinderen moeten veel meer theorie volgen. Vroeger was er tijd voor excursies, museumbezoek, uitjes en creatieve activiteiten; dat kan allemaal niet meer binnen de kaders van de profielen."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs? Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"De belangrijkste les voor mezelf is: gewoon blijven ademen. Rustig blijven en relativiseren. Ik heb toen ik net als docent werkte, in de avonduren, nog allerlei studies gedaan. Mijn derde- en tweedegraads bevoegdheid gehaald en uiteindelijk nog een master. Alles ging eigenlijk vrij soepel, vanaf het begin. Ik heb niet veel moeilijkheden gehad in het begin van mijn carrière. Eigenlijk ben ik nog dezelfde als 37 jaar geleden."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo? Kun je een voorbeeld noemen van iets waar je heel blij van werd?

"Dat zijn de kinderen natuurlijk en op dit moment zijn dat ook zeker mijn collega's. Ik begon in mijn eentje als zorgcoördinator en inmiddels heb ik nu vier collega's in het team. En waar ik heel blij van word is dat ik nu, in deze functie, fulltime, kan doen waar leerlingen baat bij hebben."

Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Dan zou ik helemaal afwillen van die sectoren. Leerlingen komen om een vak te leren, bijvoorbeeld MVI. Daar willen ze mee bezig zijn. En dan móeten ze ook natuurkunde, scheikunde en wiskunde volgen. Daar komen ze niet voor! Ze kunnen vaak niet eens door al die hoepeltjes springen. Ik zou graag zien dat ze een vak leren wat ze leuk vinden, en daar dan een praktisch examen voor doen."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Nou, het eerste wat in me opkomt: dat ik het heb overleefd. Dat ik ondanks alles er nog steeds mag zijn voor kinderen. En dat we zo'n mooi team hebben met mensen die 100% commitment voelen, allemaal. We hebben sinds kort een project 'de Huiskamer'. Dat is een laagdrempelige plek in school waar we dropouts opvangen en begeleiden. Met de bedoeling ze ook hier, op school te houden! Met zo'n initiatief zie je dat je met je ervaring als docent echt veel invloed kunt hebben op een leerling en dat maakt me trots!" ■

terugblik

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Hetty van Oijen

Jannie Bakker – zorgcoördinator op het Da Vinci College Lammenschans in Leiden

vmbo25jaar.nl

**JIM SNIJHORST - TEAMLEIDER BOVENBOUW EN
DOCENT SPORT, DIENSTVERLENING & VEILIGHEID AAN
HET MARIS COLLEGE BOHEMEN IN DEN HAAG**
25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Na de Dalton Den Haag - de school waar zijn eigen kinderen ook heen zijn gegaan - kiest Jim voor de lerarenopleiding aan de Willem de Kooning Academie.

Loopbaan: Tijdens zijn LIO-stage kwam hij terecht op Maris College Bohemen in Den Haag, (toen nog SG Westhage) om daar nooit meer weg te gaan. Hij gaf tekenen, beeldende vorming, CKV, Engels en Nederlands. Jim haalde de bevoegdheid voor D&P en werkt als docent Sport, Dienstverlening & Veiligheid. Vervolgens werd hij teamleider, eerst als vervanger in de onderbouw en niet veel later van de bovenbouw van de kaderberoepsgerichte leerweg.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Na de opleiding en een paar maanden ertussenuit wist ik het eigenlijk niet zo goed. Ik ben erg creatief en tekende veel en graag. Op de middelbare school had ik een fantastische tekenleraar; dat speelde vast mee. Dus meldde ik me aan voor een lerarenopleiding bij de Willem de Kooning Academie."

Hoe ben je gestart als docent?

"Ik ben als tekenleraar begonnen op SG Westhage, nu Maris College Bohemen, waar ik ook mijn LIO-stage had gedaan. De echte start kon niet triester, omdat de docente die ik drie maanden zou vervangen, de dag voor mijn eerste schooldag overleed. Daarna was het voor beide partijen vanzelfsprekend dat ik zou blijven. Er was een goede klik.

Het lijkt misschien fantasieloos als je 25 jaar op dezelfde plek werkt. Maar doordat er zoveel veranderd is in het vak, fusies rond de school en in mijn rol, voelt het niet als dezelfde baan op dezelfde plek. Mijn teamleider stelde een jaar of zes geleden voor, dat ik de bevoegdheid Dienstverlening & Producten zou halen, omdat er een creatief persoon gemist werd in het team. D&P heet hier vanuit het verleden 'Sport, Dienstverlening en Veiligheid'. Hoewel aanvankelijk sceptisch bevielen zowel de opleiding

van een jaar, samen met leuke collega's, als het vak me prima. Leerlingen doen bijvoorbeeld opdrachten met een 'sportsausje', zoals het organiseren van griezelgym voor de kinderen van personeelsleden.

Ik had geen ambitie om teamleider te worden, maar ben dat - wederom - op uitnodiging van mijn leidinggevende toch geworden. Ik merkte vanaf dag één dat dat geaccepteerd werd, dat ik het in me had en leuk vond. En weer vond ik de opleiding waardevol."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"In het lokaal ben ik een ander persoon dan in mijn kamer. Dat leg ik leerlingen ook uit. Die tip heb ik meteen van mijn collega-teamleider meegekregen: 'Bespreek nóóit teamleiderszaken in de les.' In de les ben ik gewoon de meester. Ik denk wel dat leerlingen me een fijne, betrokken en prima docent vinden. Als teamleider ben ik strenger."

Is er verschil tussen de vmbo-leerlingen van toen en nu?

"Tieners zijn tieners en over het algemeen zijn ze hartstikke leuk! Het grootste verschil zijn de ouders. We juichen ouderbetrokkenheid toe. Maar ouders van nu zijn kritischer over wat zich op school afspeelt en ▶

Jim Snijhorst – teamleider bovenbouw en docent Sport, Dienstverlening & Veiligheid aan het Maris College Bohemen in Den Haag

vmbo25jaar.nl

soms wantrouwig. Een tiener die zich onvoorwaardelijk gesteund voelt door thuis, zal minder makkelijk gezag accepteren. Het komt ook door mijn rol als teamleider, dat ik veel meer contact heb met ouders dan voorheen. Ik heb zelf drie tieners. Doordat ik in deze branche zit, neem ik hun schoolverhalen vaak wel met een korreltje zout."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Als stagiair kreeg ik een wijze les van een oudere docente: 'Het maakt niet uit welk vak je geeft, want we hebben allemaal hetzelfde doel en dat is prettige mensen afleveren.' Zo zie ik het nog steeds. Je vak is een middel om jongeren verder te helpen in het leven. Ik vind het ook heerlijk om met ze te praten, in discussie te gaan en andere thema's aan te snijden. Ik geloof ook in voorbeeldgedrag. Hoe hoog de emoties soms ook oplopen, het is wel belangrijk dat je met empathie blijft kijken en dat interactie altijd respectvol blijft."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

"Op school hebben we echt een professionaliseringsslag

gemaakt. Er is meer aandacht voor kwaliteit en we zijn meer dan in het begin een lerende organisatie geworden: we reflecteren bijvoorbeeld waarom we iets zo doen, maken afspraken over bijscholing en kijken waar verbetering nodig is. Daarnaast heb ik het idee dat we nu meer dan vroeger meer tijd tekort komen."

Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Ik ben nog steeds mezelf. Wat bijvoorbeeld wel veranderd is in wat ik doe is, dat we voor alle vakken werken met rubrics, waardoor je goed zicht hebt op de betekenis van een cijfer en waar verbetermogelijkheden zitten. In de beoordeling bij kunstvakken zit altijd een subjectieve component."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo?

"Humor is voor mij een van de belangrijkste facetten in het werk, met collega's en met leerlingen. Met het team hebben we de grootste pret. Soms zitten we al voor 8 uur met tranen in de ogen van het lachen. Met vierdeklassers kan je dat ook hebben. Als ik hier een tijdje niet zou lachen, zou ik me afvragen of ik nog wel op de goede plek zit. Het is geen makkelijke baan, maar wij hebben geen vacatures. Ons team is goud. We steunen en ondersteunen elkaar; we hebben zelfs collega's uit Rotterdam, die per se hier willen werken. We nemen allemaal ons werk heel serieus en kunnen tegelijkertijd enorm relativeren. Dan worden ook vervelende dingen nooit persoonlijk."

Als jij het voor het zeggen had, wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"We doen mee aan de pilot Onderwijstijd. We willen meer vakkenintegratie en samenwerking, bijvoorbeeld Nederlands integreren bij het beroepsgerichte vak, waarbij twee docenten soms samen voor de klas staan. Je haalt de overlap weg, en we hopen dat dat ook ontwikkeltijd oplevert."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je het meest trots op?

"Afgelopen week zijn er wel zeven oud-leerlingen langs geweest, die heel graag komen vertellen wat ze nu doen en hoe het gaat. Vrijwel zonder uitzondering zeggen ze: 'Ik heb nu pas door hoe goed we door jullie begeleid zijn.' Ze zijn nog geen maand weg of ze realiseren zich al hoe betrokken wij als docenten waren! Als ze hier zitten, voelen ze dat soms als 'op de huid zitten'; achteraf vinden ze dat heel fijn. Ik ben er het meest trots op, dat ik de oprechte interesse in wat leerlingen bezighoudt onderweg nooit ben kwijtgeraakt." ■

terugblik

Tekst: Eva Voncken | Fotografie: Hetty van Oijen

Jim Snijhorst – teamleider bovenbouw en docent Sport, Dienstverlening & Veiligheid aan het Maris College Bohemen in Den Haag

vmbo25jaar.nl

JOHAN PRENGER – AFDELINGSLEIDER BRUGKLAS EN DOCENT WISKUNDE/NATUURKUNDE VAN HET ELEMENT TE AMERSFOORT

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Johan heeft de mavo en de havo doorlopen in Hardenberg. Vervolgens ging hij naar de lerarenopleiding in Zwolle.

Loopbaan: In 1992 begon hij op De Eem in Amersfoort; de school die nu Het Element heet. Johan werkt dus 33 jaar in het onderwijs, op dezelfde school.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Ik vond wiskunde en natuurkunde heel erg leuk en was er goed in. Dus dat leek me eigenlijk een logische keuze. Het was niet echt een bewuste keuze om docent te worden, maar ik vond het wel leuk om les te geven en vond het geen probleem om voor een groep te staan. En het onderwijs zat een beetje bij ons in de familie; mijn oudste broer zat op de pa (pabo) en een paar nichten werkten al in het onderwijs."

Hoe kijk je terug op de start in je huidige baan?

"Ik ben in 1992 begonnen op deze school, als docent. Mijn toenmalige vriendin, nu mijn vrouw, werkte indertijd als verpleegkundige in Amersfoort. Zij zei: kom dan naar Amersfoort, daar kun je toch ook een baan vinden? Ik heb toen een brief geschreven naar deze school en ik heb twee gesprekken gehad en werd vervolgens aangenomen. Toen moest ik nog een woning vinden, maar dat lukte vrij snel. Ik was nog niet helemaal afgestudeerd, maar ik wilde niet nóg een jaar wachten met werken."

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben? Wat zou je gedaan hebben als je geen docent zou zijn geworden?

"Dat waren dan toch zeker mijn natuurkunde- en mijn wiskundeleraar. Niet alleen vanwege het vak, maar ook door hun manier van lesgeven. Met structuur,

duidelijkheid maar ook met oog voor de menselijke maat. Zó wilde ik ook lesgeven.

Als ik geen docent zou zijn geworden dan had ik wel laborant willen worden, of iets in de medische - of chemische wereld. Dat had me ook heel leuk geleken."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Ik heb nèt lesgegeven en ik heb het nog even gevraagd aan de leerlingen. Hoe zou je mij omschrijven? Daar kwam uit dat ze me wel aardig vinden maar soms ook een beetje streng. En ook: maar u bent toch de directeur? Nou, nee niet helemaal. In principe is er bij mij ruimte in de klas voor plezier. En als je de leerlingen laat merken dat je om ze geeft, is er veel mogelijk."

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"In de kern zie ik geen verschil tussen de leerlingen van toen en nu. De vmbo-leerling is de vmbo-leerling. Misschien zijn ze nu een beetje mondiger en moet je meer moeite doen om ze te overtuigen. Uiteraard is de wereld om hen heen wel sterk veranderd; onder andere door sociale media."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Ik wil ze meegeven dat ze mogen zijn wie ze zijn. Ze mogen fouten maken, want daar leer je van. We helpen ▶

Johan Prenger – afdelingsleider brugklas en docent wiskunde/natuurkunde van Het Element te Amersfoort

vmbo25jaar.nl

ze hier op school in een periode van puberteit met veel veranderingen in hun ontwikkeling. Uiteindelijk werken we samen naar dat diploma toe. Soms zijn de grootste boefjes de leerlingen waar je een hele goede band mee krijgt. Die blijft bestaan als je ze in het Amersfoortse later nog eens tegenkomt. Maar ik vind vooral dat ze lekker zichzelf mogen zijn."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar? Wat is er in jouw vak veranderd of in je rol als docent?

"Als ik dit voor mezelf beoordeel, even los van alle landelijke- en van overheidswege opgelegde veranderingen, dan zie ik vooral een ontwikkeling in de manier van lesgeven. Vroeger was ik vooral bezig met doceren, met het vak, tegenwoordig geef ik korte instructies en loop ik door de klas. Ik help daar waar het nodig is, maar heb vooral een coachende rol. We zeggen onder docenten wel eens dat we tegenwoordig meer 'social workers' zijn; dat we ook vooral op het menselijke vlak veel doen. Met leerlingen én hun ouders."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs? Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Dat ik vooral moet genieten van de dingen die ik doe en dat ik veel kan betekenen voor leerlingen op school. Dat

je ook best schouderklopjes mag uitdelen aan individuele leerlingen, kleine beloningen geven en een leerling zien. Ik vind nog altijd dat belonen beter werkt dan straffen.

In het begin van je carrière ben je vooral bezig om het vak van docent onder de knie te krijgen. En dat was echt niet altijd gemakkelijk. Maar in wezen, als docent, ben ik in al die jaren niet veranderd. Vanzelfsprekend heb je na zoveel tijd meer ervaring en skills om het werk - gemakkelijker - te doen. Maar als mens en docent ben ik niet veranderd. Ik ben nog steeds dezelfde!"

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo? Kun je een voorbeeld noemen van iets waar je heel blij van werd of waarvan je dacht: daar doe ik het voor?

"Wat ik mooi vind is de combinatie van het beleidsmatig bezig zijn voor de collega's en voor de leerlingen. Maar vooral de leerlingen vind ik mooi in het vmbo. Leerlingen zijn open, eerlijk, direct en op een bepaalde manier kwetsbaar. Ze kunnen niks verbloemen. Die puurheid van de kinderen vind ik het allermooiste.

Iets wat ik speciaal heel mooi vind is de P8klas! op onze school. We bieden kinderen uit groep acht van de basisschool praktijklessen aan. Daar begonnen we tien jaar geleden mee met één leerling en nu ontvangen we zo'n 100 leerlingen op onze school. Speciaal voor kinderen die praktisch zijn ingesteld. Met deze lessen hopen we de motivatie, zelfbeeld en het zelfvertrouwen bij deze leerlingen te vergroten."

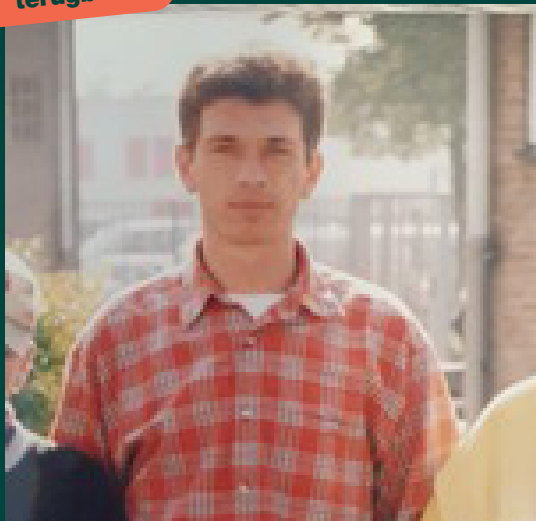
Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Ik ben niet echt een visionair, dat is niet mijn sterkste kant. We hebben nu natuurlijk een lessentabel met allerlei verplichte vakken. Wat ik graag zou willen is dat we hier creatief mee omgaan, met nog méér praktijklessen en meer keuze daarin voor leerlingen. Gelukkig mogen we hier op onze school al werken volgens dat principe. Zo hebben we keuzewerktijd; dat is drie uur per week les waar leerlingen keuze hebben in avo en creatieve vakken. Daarnaast is er keus in zes lesuren voor de beroepsgerichte lessen. Je ziet dat vmbo-leerlingen meer gebaat zijn bij praktijk."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Ik ben trots op de leerlingen en mijn collega's en dat we in al die tijd duizenden leerlingen trots hebben gemaakt op henzelf. Dat leerlingen het gevoel hadden en kregen: ik kan iets, ik ben iemand, ik hoor erbij en ik betekende iets voor onze maatschappij. Da's mooi toch?" ■

terugblik

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Hetty van Oijen

Johan Prenger – afdelingsleider brugklas en docent wiskunde/natuurkunde van Het Element te Amersfoort

vmbo25jaar.nl

JOHN VAN WERVEN – COACH EN DOCENT D&P EN DUTS AAN HET OVER BETUWE COLLEGE IN BEMMEL EN DOORSTROOMCOACH BIJ START AND GO MBO

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Na de middelbare school in Twello ging John naar de koksopleiding in Arnhem, als voorbereiding op de hotelschool in Zwolle.

Loopbaan: Gedurende zes jaar werkte hij als kok in Duitsland en Zwitserland en kookte aansluitend een jaar bij de marine. Terug in Nederland werkte hij bij een horecabedrijf. Hij begon met de opleiding Consumptieve Technieken en werkte een dag in de week op het Maarten van Rossem College in Arnhem "om te oefenen en te kijken of het iets voor mij was." In 2000 startte hij op het Over Betuwe College en wisselde van opleiding naar Gezondheidszorg en Welzijn. Daarna haalde hij een bevoegdheid Duits en later een bevoegdheid voor Dienstverlening en Producten. Sindsdien werkt hij op het OBC in verschillende rollen, waaronder docent, kernteamleider, leerlingencoördinator en – nog steeds – coach. De laatste drie jaar is John ook gedetacheerd vanuit het OBC om als doorstroomcoach bij Start and Go mbo ongediplomeerde leerlingen uit het vo met uiteenlopende problematiek aan een goede plek op het mbo te helpen, meestal op de entreeopleiding.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"In het horecabedrijf waar ik werkte, was ik leermeester en mocht mensen opleiden. Dat vond ik zó leuk en aantrekkelijk dat ik me daar verder in wilde verdiepen. Op het Maarten van Rossem College bevielen de kooklessen, serveren en huishoud- en gezondheidskunde zo goed, dat ik de baan op het OBC heb aangenomen.

In 2001 stond mijn foto op de voorkant van de landelijke dagbladen, als eerste zij-instromer in het onderwijs. Met een kop boven het artikel die totaal niet bij mij past: 'In dit lokaal gebeurt wat ik wil.'"

Had je zelf een docent in je opleiding die je geïnspireerd heeft?

"Op de koksopleiding waren er een paar docenten die ik fantastisch vond. Die gaven mij terug, dat ze mij zagen als iemand die in de horeca zou gaan knallen. Dat is mooi om te horen en heeft me zeker gemotiveerd. Ik neem dat ook mee in mijn eigen lessen: als ik dingen zie die heel goed zijn of die ik niet verwacht van leerlingen, benoem ik dat. Een paar van mijn leerlingen zijn daardoor in de horeca gaan werken en doen dat nog steeds.

Ik mis het werken in de horeca niet. Ik kan mijn ei kwijt in allerlei projecten op school, zoals projecten voor de ▶

John Van Werven – coach en docent D&P en Duits aan het Over Betuwe College in Bemmelen en doorstroomcoach bij Start and Go mbo

vmbo25jaar.nl

Voedselbank of koken met een klas. En ik heb hier op school versterkt talenonderwijs Duits geïntroduceerd.”

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

“Vroeger was dat ‘streng maar rechtvaardig.’ Nu hoor ik van leerlingen dat ik veel weet en wil delen. Soms vinden ze dat ik een beetje doordraaf, omdat ik wat ouder ben. Dan zegt een leerling: ‘De tijden zijn veranderd, meneer’. Maar dan antwoord ik dat het nog steeds zo is dat je af en toe gewoon moet luisteren. Er is wel meer vrije ruimte voor leerlingen, in zelfstandig werken, keuzevakken en keuzetijd. Leerlingen vinden mij belangrijk in het proces en weten me te vinden als er iets is, als coach, maar ook als mens.”

Is er verschil tussen de vmbo-leerlingen van toen en nu?

“Nee. Sommige leerlingen zijn wat mondiger. Vaak zit daar een verhaal achter. Voordat leerlingen het vo binnenkomen, is er tegenwoordig al veel onderzocht en heb je een beter beeld van wat er speelt. Vroeger begon dat proces pas op het vo. Er leek misschien minder sprake van dyslexie en ASS, maar het was er wel. De problematiek was vroeger groter, omdat de voorkennis

ontbrak. Nu staan er ook meer professionals rond een klas.”

Wat wil je je leerlingen meegeven?

“Ik wil dat ze goed beslagen ten ijs komen en goed voorbereid op het mbo of op de havo landen. Dat ze weten hoe het eraan toe gaat op een mbo en zelfstandig zijn. Dat vind ik belangrijk om in de mentorlessen en examenklassen van TL4 te behandelen.”

Wat beschouw je als de grootste verandering in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

“De klassen zijn groter nu, waardoor je leerlingen minder goed individueel kunt begeleiden. Er wordt veel van ze gevraagd, niet alleen in zelfstandigheid maar ook het profielwerkstuk, Betuwe on Stage, hun vakkenpakket kiezen, SE’s, enzovoorts. Leerlingen van nu kunnen kiezen voor D&P, waardoor ze iets soepeler het examen in kunnen gaan.”

Welk inzicht heb jij zelf ontwikkeld in je loopbaan als docent?

“Het belang van goed luisteren naar een leerling, dat doen we te weinig. Er is weinig contacttijd om een leerling te spreken, dat moet vaak naschools. Zowel docenten als leerlingen hebben veel op hun bordje.”

Wat zou je willen veranderen in het vmbo?

“Ik zou de klassen kleiner maken en méér coachuren toekennen, in plaats van ze te korten. Ik kan een leerling ongeveer anderhalve keer spreken in een jaar. Als ik de ene leerling drie of vier keer spreek, doe ik een andere leerling tekort. Ik ga echt wel over die uren heen, maar er zijn ook docenten die vasthouden aan het aantal uren. Als het gaat om werkdrukvermindering zou ik meer begeleidingsuren hoog op de agenda willen zetten. De taak die ik heb als doorstroomcoach zouden we breder en meer preventief moeten inzetten, ook hier op school. Een decaan kan dat er niet bij doen en mist het netwerk en de kennis over het mbo.”

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo?

“Het is echt elke dag anders: de les, hoe goed voorbereid ook, loopt anders, er is iets met een leerling, er gebeurt iets buiten de school. Nu heerst er bijvoorbeeld griep en hebben 16 collega’s zich afgemeld.”

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je het meest trots op?

“Op mijn eigen ontwikkeling en de bevoegdheden die ik gehaald heb. Ik ben trots op de oud-leerlingen die ik tegenkom en die er met plezier aan terugdenken dat ze les van mij hadden. En dat we in contact blijven. Er zijn vaak leerlingen die terugkomen om een workshop te verzorgen of stage willen lopen. Dat vind ik een heel goed teken!” ■

terugblik

Tekst: Eva Voncken | Fotografie: Hetty van Oijen

**John Van Werven – coach en docent D&P en Duits aan het Over Betuwe College in Bemmelen
doorstroomcoach bij Start and Go mbo**

vmbo25jaar.nl

JUDITH PONSIOEN – DOCENT WISKUNDE, SPD, STAGEBEGELEIDER EN COACH NIEUWE DOCENTEN OP HET PAX CHRISTI COLLEGE IN DRUTEN

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Judith heeft het vwo doorlopen in Holten. Ze wilde na het behalen van haar diploma graag medicijnen gaan studeren maar werd uitgeloot voor deze opleiding. Ze besloot wiskunde te gaan studeren aan de universiteit te Nijmegen. Na een jaar universiteit koos ze voor een lerarenopleiding wiskunde in dezelfde stad.

Loopbaan: Na drieënhalf jaar studeerde ze af en begon ze in 1997 als docent op het Pax Christi College te Druten. Ze heeft tussendoor 10 jaar op het Mondial College in Nijmegen gewerkt om vervolgens in 2017 weer docent te worden op het Pax Christi College.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Eigenlijk was dat helemaal geen keuze, of in ieder geval niet mijn eerste keus. Ik wilde graag medicijnen studeren maar werd voor deze opleiding uitgeloot. Om een jaar te overbruggen begon ik aan een studie wiskunde in Nijmegen. Ik had een bijbaan waarin ik bijlessen wiskunde gaf aan leerlingen. Dat beviel zo goed, dat ik besloot van richting te veranderen. Het jaar erop heb ik me ingeschreven voor de lerarenopleiding wiskunde. Best opmerkelijk, want in mijn hele familie is er niemand die in het onderwijs werkt!"

Hoe ben je gestart in je huidige baan?

"Ik heb even een 'uitstap' gemaakt naar een andere middelbare school omdat dit beter paste bij onze gezinssituatie. Na 10 jaar kreeg ik een telefoontje van een oud-collega op het Pax Christi dat er een vacature vrijkwam voor de functie docent wiskunde. Het begin was toch weer pittig; je moet je plaatsje opnieuw veroveren. Gelukkig waren er veel collega's die ik nog kende van mijn beginjaren."

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben? Wat zou je gedaan hebben als je geen docent zou zijn geworden/ zou je wel eens een dagje met iemand van baan willen ruilen?

"Ja, er is iemand die mij heeft geïnspireerd! Ik weet zijn naam niet meer, maar dat was mijn docent wiskunde in 6 vwo. Een wat oudere heer. Ik had wiskunde A en B in mijn pakket, dus ik zag die man soms wel acht tot tien uur per week. Mijn schoolwerk was meestal wel in orde, dus ik kon me iets veroorloven. Zo zat ik eens in de klas met een walkman op om een Olympische wedstrijd van het tien kilometer schaatsen live te volgen. Hij vond dat okay, maar wilde wel dat ik de tijden doorgaf die hij vervolgens op het bord noteerde. Hij gaf zijn leerlingen de ruimte, ook in de klas. En liet ons zijn wie we waren. Precies wat ik ook graag met mijn leerlingen doe."

Als ik geen docent was geworden, was ik kinderarts geworden. En wat me heel leuk lijkt om eens een dag te doen, is meerijden op een ambulance." ▶

Judith Ponsioen – docent wiskunde, spd, stagebegeleider en coach nieuwe docenten op het Pax Christi College in Druten

vmbo25jaar.nl

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Nou, voor deze vraag heb ik even ruggespraak gehouden met mijn leerlingen!

Ze vinden me eerlijk en streng maar wel rechtvaardig. En ze vinden over het algemeen: "je weet wat je aan haar hebt".

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"Voor mij zijn er geen grote verschillen te zien. Het is een puber en blijft een puber. Het kind is in al die jaren hetzelfde gebleven.

Wel zijn er veel meer invloeden van buitenaf, en deze zijn anders dan 25 jaar geleden. De maatschappij is sterk veranderd en sociale media spelen een rol, óók in de klas."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Wat ik ze graag wil meegeven is dat ze trots mogen zijn op zichzelf. Iedereen is anders, en dat is maar goed ook, anders wordt het maar saai in de wereld. Verder vind ik het belangrijk dat ze respect hebben voor elkaar, dat we prettig met elkaar omgaan. Een heel enkele keer is er een leerling die een grote mond heeft; dat tolereer ik niet en die stuur ik uit de klas. Maar als dat één à twee keer per jaar voorkomt, is het veel."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar? Wat is er veranderd in je rol als docent?

"Ik vind dat er veel bemoeienis is van buitenaf met ons onderwijs. Er staan te veel mensen aan de zijlijn commentaar te geven, om docenten te vertellen hoe je moet omgaan met leerlingen. De regering gooit nogal

eens wat bij ons over de schutting. Meestal betekent het dat je veel extra moet administreren en rapportages moet maken. Hierdoor besteed je als docent veel tijd aan allerlei bijzaken; tijd die je liever investeert in je leerlingen."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs? Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"In al die tijd heb ik mogen leren dat niet alles móet. Je kunt geen perfecte docent zijn. Het hoeft ook niet. Aan het begin van je carrière beschik je nog niet over veel zelfvertrouwen. Je probeert zoveel mogelijk te voldoen aan datgene wat een school van je verwacht. Met de tijd krijg je meer zelfvertrouwen en ervaring wat het werk gemakkelijker maakt. Maar je moet de passie voor dit vak behouden, anders kun je beter voor een ander beroep kiezen."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo? Kun je een voorbeeld noemen van iets waar je heel blij van werd of waarvan je dacht: daar doe ik het voor?

"Dat is voor mij toch het werken met kinderen. Als ze na de basisschool bij ons terechtkomen heb je vaak een groep kinderen die een 'knak' gehad hebben. Meestal niet met de beste ervaringen omdat ze moeite hadden om de lesstof en het tempo van groep 8 bij te houden. Dan heb ik het vooral over de basis- en kader-kinderen. Om die kinderen te zien groeien, en te mogen begeleiden naar een diploma, dat is voor mij het mooiste. Maar ook dat je oud-leerlingen ontmoet of ergens tegenkomt in het dorp; dat contact met hen, dat zijn wel de mooiste momenten."

Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Dan zou ik ervoor kiezen om het oude systeem met niveaus A,B,C en D weer te herintroduceren. Dat leerlingen voor verschillende vakken op een hoger niveau examen kunnen doen. Vakken die ze nodig hebben voor een vervolgopleiding.

Verder wens ik dat wiskunde meer een ondersteunend vak mag zijn, en niet leidend is bij Techniek. Dat het beter is afgestemd op praktijkvakken; dat kan nu niet, want ik heb mijn handen vol om de leerlingen klaar te stomen voor het algemene wiskunde-examenprogramma."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Vooral op de contacten die ik heb met mijn oud-leerlingen. Dat je ze tegenkomt in hun huidige beroep of dat ze ná het examenjaar nog eens even langskomen en vertellen hoe het gaat op het roc. Wat me ook trots maakt en waar ik enorm van geniet, is de jaarlijkse diplomering. Dat met hard werken, tegenslagen en soms mét een traan, leerlingen daar toch staan en trots zijn op hun prestatie!" ■

terugblik

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Hetty van Oijen

Judith Ponsioen – docent wiskunde, spd, stagebegeleider en coach nieuwe docenten op het Pax Christi College in Druten

vmbo25jaar.nl

KRISTA HESHOF – DOCENT NEDERLANDS EN MAATSCHAPPIJLEER OP HET ACTIEF COLLEGE IN OUD-BEIJERLAND
25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Krista is na de middelbare school Nederlands gaan studeren aan de universiteit. Het was haar wens om les te gaan geven en na een jaar is ze gestopt met deze opleiding. Ze heeft haar studie vervolgd met de lerarenopleiding (Nederlands) aan de Hogeschool te Rotterdam.

Loopbaan: Krista werkt 27 jaar in het onderwijs. Ze startte haar carrière aan het Maascollege in Schiedam. Daar werkte ze zeven jaar als docent Nederlands. Vervolgens ging ze naar het Actief College in Oud-Beijerland, waar ze nu nog werkzaam is als docent Nederlands en maatschappijleer en ze is sinds twee jaar examensecretaris.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Ik had een hele leuke docent Nederlands. Wat hij deed, dat wilde ik ook gaan doen. Ik wist gewoon dat ik graag wilde lesgeven, al op de middelbare school."

Hoe ben je gestart in je huidige baan?

"Ik kom oorspronkelijk uit de Hoeksche Waard. Nadat ik een tijdje les gaf in Schiedam wilde ik heel graag terug naar 'mijn' eiland. Ik heb in het begin lesgegeven op het havo/vwo, maar ik kwam er al snel achter dat dit niet mijn doelgroep was. Ik wilde vmbo-leerlingen lesgeven. Er zijn maar twee vmbo-scholen in de Hoeksche Waard; gelukkig heb ik op het Actief College mijn plekje gevonden."

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben? Wat zou je gedaan hebben als je geen docent zou zijn geworden?

"Jazeker! Dat was in de eerste plaats mijn docent Nederlands op de middelbare school. Hij inspireerde mij om te kiezen voor het vak van docent. Later, tijdens een stage van de lerarenopleiding, op het vmbo

in Vlaardingen, waren er nog twee docenten die mij motiveerden en mij de fijne kneepjes van het vak hebben geleerd. Zij waren degenen die achterin de klas zaten als ik ervoor stond. Ik herinner me dat ze driftig aantekeningen maakten van mijn verrichtingen. Ik heb veel van hen geleerd.

En iets anders gaan doen? Ik wilde alleen maar lesgeven! Ik heb nooit andere ambities gehad voor een ander vak. Als ik zou moeten kiezen, zou het weer het onderwijs worden."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Als iemand die duidelijk is, maar eigenlijk zo inconsequent is als de pest. Ik wil misschien wel streng overkomen, maar dat ben ik helemaal niet. Daarmee bedoel ik ook dat ik altijd streef naar een goede sfeer in de klas. Ik stuur bijvoorbeeld nooit leerlingen uit de klas."

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"Nee, ik zie geen verschil! Het zijn dezelfde leerlingen als 25 jaar geleden. Het enige verschil dat ik zie gaat meer over de ouders; die zijn tegenwoordig meer betrokken bij de

Krista Heshof – docent Nederlands en maatschappijleer op het Actief College in Oud-Beijerland

vmbo25jaar.nl

prestaties van hun kind."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Dat ze goed voor zichzelf zorgen zodat ze goed beslagen ten ijs komen in de maatschappij. Ik wil ze leren verantwoordelijk te zijn en verantwoordelijkheid te nemen. Het gaat meer over het aanleren van skills waarmee ze straks klaar zijn voor de 'grote-mensenwereld'. Dat vind ik belangrijker dan het vakinhoudelijke."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

"Ik zie dat ik vroeger andere dingen kon vragen aan mijn leerlingen dan nu. Alles is veel algemener geworden, oppervlakkiger misschien? Er zijn in 25 jaar veel meer regels en eisen gekomen in het onderwijs. Ik ben vaker bezig om te voldoen aan de exameneisen dan met allerlei andere leuke zaken van het onderwijs, zoals uitstapjes, cabaret, tijd voor het maken van gedichtjes, allerlei creatieve dingen die ook heel belangrijk zijn voor leerlingen."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs? Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Wat ik geleerd heb in 25 jaar is dat kinderen een derde,

vierde of vijfde kans verdienen, altijd! We hebben als vmbo een reputatie als het gaat over het type leerling dat we lesgeven. Maar achter een lastige leerling zit altijd een verhaal, een flinke rugzak. Het kind is niet zó maar vervelend, er is altijd een reden voor. En wij als docenten moeten het altijd voor de kinderen opnemen; we moeten goed voor ze zorgen. Dus ja, ik ben een andere docent dan aan het begin van mijn loopbaan. In het begin ben je erg bezig met jezelf, om het vak in de vingers te krijgen. Nu mag ik van mezelf inconsequent zijn, want dat kán! En ik wil ervoor zorgen dat altijd alles bespreekbaar is. Daar kwam ik in het begin helemaal niet aan toe!"

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo? Kun je een voorbeeld noemen van iets waar je heel blij van werd of waarvan je dacht: daar doe ik het voor?

"Het mooiste is dat je als docent echt een verschil kunt maken. Je kunt echt van betekenis zijn voor een individuele leerling. En dat je dan ook ziet dat ze er iets mee doen, dat ze iets leren. Ik voel ook sterk dat vmbo-docenten iets doen wat van groot belang is! Ik zie mijn lokaal als een huiskamer; leerlingen mogen zich daar welkom voelen. Dat mooie van het vmbo komt soms na jaren weer aan je deur kloppen; oud-leerlingen appen me om te laten weten dat het goed met ze gaat. Hartstikke mooi! En nóg leuker: ik heb nu collega's die vroeger bij me in de klas zaten!"

Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Dan zou ik minder tijd willen besteden aan randzaken zoals administratieve rompslomp. En dan zou ik juist méér mensen voor de klas willen hebben, met méér lessen voor de leerlingen. En uiteraard meer ruimte willen geven aan de mogelijkheid uitstapjes te maken, excursies, etc."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Ik ben er trots op dat ik in de Hoeksche Waard, waar ik woon en werk, voortdurend het resultaat zie van mijn werk. Dat ik naar de kapper ga bij een oud-leerling van mij en als mijn auto een beurt nodig heeft, dat ik die naar de garage breng van een oud-leerling. En dat zijn stuk voor stuk mooie mensen die een plekje vonden in de maatschappij en elke dag iets doen waar ze heel erg blij van worden." ■

terugblik

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Hetty van Oijen

Krista Heshof – docent Nederlands en maatschappijleer op het Actief College in Oud-Beijerland

vmbo25jaar.nl

LAURA MARX – COACH, COUNSELOR EN SECTIEVOORZITTER D&P AAN HET GROENE HART LEERPARK IN ALPHEN AAN DEN RIJN

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: In 1982 begon Laura aan het lhno van het Bospark in Alphen aan den Rijn, een voorloper van het Groene Hart Leerpark. Aansluitend volgde ze een mbo-opleiding tot verzorgende.

Loopbaan: Laura ging werken als kraamverzorgende en werd al snel praktijkopleider. In de ouderenzorg breidde ze het praktijkopleiderschap verder uit. Als invaller gaf ze gezondheidskunde op het mbo. Al met al werkte ze 11 jaar in de zorg, voordat ze op Het Groene Hart Leerpark als docent gezondheidskunde aan de slag ging. Nog twee jaar combineerde ze het docentschap met een baan in de ouderenzorg. Ze volgde de lerarenopleiding en ging fulltime aan de slag op Het Groene Hart. Behalve unitleider en examensecretaris heeft ze alle rollen op school doorlopen.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Toen ik op het lhno zat, waren mijn toekomstperspectief en kansen niet gericht op doorstuderen en docent worden. Maar als je in m'n hart keek, zat het er al heel vroeg in. Bij schooltje spelen was ik altijd de juf. Toen ik in de ouderenzorg werkte, kwam mijn oude lhno-juf langs, op stagebezoek. Ze vroeg of ik iemand wist die gezondheidskunde kon geven. Dat wist ik wel! Zo ben ik erin gerold en werd aangenomen door mijn oude mentor Ank. Zij zei: 'Lau, ik ben zó trots, je moet heel snel de lerarenopleiding gaan volgen.'"

Ank was een grote bron van inspiratie voor mij als docent. Ze zag veel potentie in mij, toen ik nog leerling was. Dat kreeg ik van huis uit niet zo mee. Het was prima wat ik deed, maar zij had echt oog voor mijn kwaliteiten en had een feministische inslag. In die tijd werd je na het lhno kapster of verpleegkundige of je ging in een winkel werken. Zij zag dat er méér in zat. Dat gaf me zelfvertrouwen en maakte dat ik doorzette."

Hoe ben je gestart als docent?

"Mijn sollicitatiegesprek was op 5 december en op 12 december stond ik voor de klas met een mapje met de

stof die de leerlingen moesten leren. Ineens dronk ik in de lerarenkamer koffie met mijn oude docenten. Stuk voor stuk waren ze supertrots op mij. Dat herken ik nu ook, als ik oud-leerlingen terugzie met een mooie baan of die een goede moeder zijn. Ik heb nu leerlingen van wie ik ook de moeder in de klas heb gehad.

Hoewel ik het werk fantastisch vind, heb ik ook wel twijfelmomentjes gehad, vooral na corona. Toen de leerlingen weer terugkwamen op school, waren ze compleet losgelagen en paste ik niet meer automatisch daarin. Het contact leggen met leerlingen zit in mijn natuur. Op het vmbo is de relatie met leerlingen zo ontzettend belangrijk om iets over te kunnen brengen. Ik vroeg me af of ik het nog wel kon."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Ze vinden me streng maar rechtvaardig. Ik ben ook counselor op school en in de één op een-contacten kan ik een andere kant laten zien. Mijn specialiteit zijn basisleerlingen met leeuwondersteunend onderwijs. Ik heb veel mensenkennis en kan goed de thuissituatie inschatten. Dat wordt op school erg gewaardeerd.

Leerlingen hebben regels nodig, dat is de basis. Ik werk ▶

Laura Marx – coach, counselor en sectievoorzitter D&P aan Het Groene Hart Leerpark in Alphen aan den Rijn

vmbo25jaar.nl

veel aan de horecakant. Daar hebben leerlingen te maken met hygiëne en omgangsvormen. Daar ben ik streng op, maar ik geef ze ook veel complimenten. Met oog voor de individuele leerling, net als Ank. Gisteren had mijn coachklas een proefexamen. Ik was zó trots op ze, alsof ik hun moeder was!"

Is er verschil tussen de vmbo-leerlingen van toen en nu?

"Waar er vroeger tegen docenten werd opgekeken, denken leerlingen nu vaak dat ze alles kunnen zeggen. Ze zijn niet wijzer en krijgen het goed communiceren vaak niet van thuis mee. Daar moet je op sturen. Vroeger was ik de juf en de grote zus, nu meer de moeder. Maar wat echt hetzelfde is gebleven, is de puurheid van de kinderen: je krijgt wat je ziet. Ze zeggen doodgewoon: 'Dat haar moet u niet meer doen hoor, mevrouw'."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Als je leert, mag je fouten maken, daar hoeft je geen sorry voor te zeggen. Je moet wel leren wanneer je wel sorry moet zeggen. Basisvaardigheden als elkaar goed aanspreken, communiceren, opkomen voor jezelf, je grenzen aangeven, dat soort levensvaardigheden wil ik ze meegeven. Dat vind ik ook de belangrijkste vaardigheden in het eigen restaurant van de school."

Wat beschouw je als de grootste verandering in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

"Toen ik hier op school kwam werken, kwam ik uit de beroepspraktijk. Ik leerde leerlingen alles over mijn vak, over diëten, voedingstoffen, enzovoorts. We hebben nu in de bovenbouw D&P en een leerling kan Zorg & Welzijn in de keuzevakken doen. Van de echte kennis is maar weinig overgebleven. Dat voelde zo bij alle vakdocenten. Inmiddels heb ik daar vrede mee, want de leerlingen worden breed opgeleid. Dat past bij de maatschappij.

Je blijft niet meer 45 jaar hetzelfde werk doen. Ik ben trouw aan deze organisatie, maar voor jonge collega's ligt dat anders. Onze school is een paar jaar geleden zo gebouwd, dat we ook nog terug zouden kunnen naar smallere profielen.

Voor leerlingen is de keuze reuze, maar dat maakt het nog niet makkelijker. Vijfentwintig jaar geleden wist je: ik word vrachtwagenchauffeur, kapster of timmerman. Nu weten ze het écht niet in het vierde jaar."

Wat zou je willen veranderen in het vmbo?

"We hebben het altijd over Passend Onderwijs. Er zou een groep moeten zijn die van de overheid een wildcard krijgt, waarin je helemaal op maat en niveau van de leerling onderwijs kan geven en dat een leerling dat hier op school kan afronden met een diploma. Dat papiertje is echt heel belangrijk. Je kan natuurlijk naar niveau 1, maar dat haalt leerlingen vaak niet omhoog."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo?

"Dat ik zomaar om half 11 's avonds of op een vrije dag een mailtje of belletje krijg van een leerling die mij nodig heeft. Ik ben de drijvende kracht achter het organiseren van het afscheid voor leerlingen en we maken dan een lied met voor elke leerling acht regels. Dat gun ik ze heel erg."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je het meest trots op?

"Ik ben heel trots dat ik mijn master gehaald heb, dat ik de kans heb gekregen op deze school en dat me dat ook gelukt is. Ik ben trots op deze mooie school. Ik zou onze mooie leerpleinen, restaurant en keukens aan iedereen willen laten zien. Ik ben supertrots dat hier allemaal mensen werken met hart voor de leerling. En op de harde kern van collega's, die hier nog steeds werken en verbonden zijn met elkaar." ■

terugblik

Tekst: Eva Voncken | Fotografie: Hetty van Oijen

Laura Marx – coach, counselor en sectievoorzitter D&P aan Het Groene Hart Leerpark in Alphen aan den Rijn

vmbo25jaar.nl

**MARCEL VAN RUIJVEN - DECAAN EN STAGECOÖRDINATOR
OP LENTIZ FLORA COLLEGE TE NAALDWIJK**
25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Marcel ging naar de lagere en middelbare tuinbouwschool in Wateringen. Na het behalen van zijn diploma ging hij werken in het tuinbouwbedrijf van zijn familie. Terug van zijn dienstdienst heeft hij nog allerlei cursussen gedaan om zichzelf bij te scholen. Rond zijn 29e hij heeft hij een opleiding HAS gedaan aan de STOAS Hogeschool in Den Bosch.

Loopbaan: Hij begon als praktijkdocent op de Tuinbouwschool in Wateringen, nu is dat het Lentiz Flora College. Sinds 2001 is hij decaan en stagecoördinator.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Ik heb weinig keuzes gemaakt. Toen ik na mijn dienstdienst weer bij mijn familie in het bedrijf werkte, kreeg ik op enig moment een telefoontje van de directeur van mijn voormalige school, de lagere tuinbouwschool. 'Of ik bij hen wilde komen werken als praktijkdocent'. Na een maandje of twee, drie, ging ik daar al aan de slag. Eenmaal werkzaam als docent ben ik gaan studeren aan de HAS."

Hoe ben je gestart in je huidige baan?

"Ik had er veel zin in. Nadat de directeur mij gebeld heeft, ben ik vrij snel aan de slag gegaan. Het ging om praktijklessen en dat vond ik als leerling al heel erg leuk. Ik rolde d'r in, ik zag die praktische kant wel zitten. We waren driekwart van de tijd met leerlingen aan het werk bij bedrijven, meestal een heel dagdeel, 's ochtends of 's middags. En dat beviel goed!

Overigens, met mijn collega Hans Heemskerk, ook geportretteerd door SPV, werk ik het langst samen op deze school. Wij behoren samen nu tot de 'oudjes'; collega's van het eerste uur!"

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben?

"Ja, die had ik zeker! Ik had in de 3e klas van de lagere tuinbouwschool een docent biologie/scheikunde, Ben Steijn, die mij enorm wist te motiveren. Ik hielp hem in de grote vakantie met zijn chrysantenkwekerij. En dan was er ook nog mijn docent bloementeel; hij had als hobby het kweken van sierheesters. Dankzij deze twee heren veranderde ik van een leerling die een beetje een rotzooitrappertje was in de klas, in een leerling die graag wilde werken. Die zich inzette en betere cijfers ging halen. En die enthousiast overging naar de 4e klas. Ben is uiteindelijk een vriend van me geworden waarmee ik een hobby deel en met wie ik nog steeds regelmatig optrek."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Dat vind ik een moeilijke vraag. Ik geef leerlingen zelden op hun falie. Dat doe ik alleen als ze het heel bont maken en hun afspraken niet nakomen. Maar dat doe ik zonder stemverheffing. Ik hoop dat ze me zien als iemand die vrolijk en enthousiast is. Maar ik denk dat de leerlingen op wie ik mopper mij soms vervelend en zeurderig vinden. Dat zijn dan vooral de kinderen die hun zaken niet ▶

voor elkaar hebben. Ik voel me erg goed bij leerlingen van het vmbo-basis. Met hen kan ik goed overweg. Lekker praktisch bezig zijn."

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"Aan het begin van mijn carrière zag ik dat de leerlingen allemaal eenzelfde achtergrond hadden als ik. Jongens uit families die ook in de tuinbouw werkzaam waren. Kinderen die gewend waren aan te pakken, werken voor een zakcentje en studeren niet zo interessant vonden. Ze vonden het leuk om met hun docent op stap te gaan en bedrijven te bezoeken om daar lekker aan het werk te gaan.

Inmiddels is de streek hier veranderd; er is veel import van mensen uit de stad. De leerlingen van nu zijn anders. Hebben niet veel meer met de tuinbouw, zijn moeilijker te motiveren. Ook ouders stellen hogere eisen, en dat is soms een uitdaging. Ik moet tegenwoordig vaker de teamleider inschakelen of de leerlingencoördinator. De groep zorgkinderen is aanmerkelijk gegroeid en dat vind ik zorgelijk."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Leer ontdekken wat je blij maakt. Ga ervaren, ga op zoek naar waar je goed in bent. Leer je talenten te ontdekken, want die heeft iedereen! Zet je vooroordelen opzij en kijk! Kijk goed om je heen!"

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar? Wat is er in jouw vak veranderd of in je rol als docent?

"Een belangrijke verandering én verbetering is het 'Leer-Werk-project'. Wat ik jammer vind is dat er in 25 jaar tijd veel praktijktijd is ingeleverd. Leerlingen moeten nu ook tijd besteden aan exacte vakken, wat ten koste gaat van de praktijk.

Ik ben van docent geëvalueerd naar een coach; er wordt een groter beroep gedaan op de coachende vaardigheden van docenten. En ik heb nu een aantal uren in de week gesprekjes met de leerlingen. Nog een verandering: leerlingen stromen veelzijdiger uit. Naar

opleidingen voor o.a. zorgberoepen of technische beroepen."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs? Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Heb geduld! En in conflictsituaties slaap ik er graag een nachtje over. Ik gun mezelf de tijd om ergens over na te denken en niet in de emotie te reageren. Dat is in mijn werk als decaan en in mijn contacten met ouders héél bruikbaar. Ik heb dat geleerd van mijn teamleider destijds, Ron Angus. Ik was, toen ik begon, een 'kennisdocent' maar ik ben nu een docent die vanuit zijn hart zijn werk doet."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo? Kun je een voorbeeld noemen van iets waar je heel blij van werd of waarvan je dacht: daar doe ik het voor?

"Ik word heel blij als leerlingen bij bedrijven waar ze stage lopen 'blijven hangen'. Dat een bedrijf aan een leerling vraagt: wat zijn je mbo-plannen? Dat er een klik is tussen de werkgever en de stagiair wat aanleiding is voor een vervolgopleiding.

En iets anders waar ik blij van word is wanneer leerlingen succes hebben. Dat ik een oud-leerling tegenkom die zijn eigen bedrijf is gestart of dat hij of zij een mooie positie heeft verworven bij een bedrijf."

Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Ja, dan komt dat toch neer op nog méér praktijk. De stages zou ik zeker willen behouden, dat zijn echte leermomenten. Kortom, meer praktijk en lesvariatie. En ook in de onderbouw meer praktijkoriëntatie aanbieden."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Dat ik voor leerlingen een rol mocht spelen voor hun toekomst, als stagecoördinator en decaan. Wanneer ik een leerling help met een gesprek, een test of advies zodat ze ontdekken wat ze leuk vinden en daar goed in worden. Ik ben blij dat ik gezond ben gebleven als docent. Dit werk heeft mij zonder meer jong gehouden!" ■

Marcel met collega Hans Heemskerk

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Hetty van Oijen

Marcel van Ruijven - decaan en stagecoördinator op Lentiz Flora College te Naaldwijk

vmbo25jaar.nl

MARK VERSTRAATEN - DOCENT BWI OP HET FIORETTI COLLEGE IN VEGHEL
25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Mark Verstraaten heeft in Uden op de lagere school gezeten. Daarna ging hij naar de LTS in Uden om vervolgens naar de MTS in Boxtel door te stromen.

Loopbaan: hij werd aangenomen voor de (tweedegraads) lerarenopleiding in Tilburg TeHaTex, voor een opleiding tot docent tekenen/handvaardigheid. Hij is in augustus 1990 afgestudeerd en een maand later vond hij op de mavo in Veghel, na een open sollicitatie, werk als invaldocent tekenen/handvaardigheid/kunstgeschiedenis. Deze mavo ging fuseren en daar is het Fioretti College uit ontstaan waar hij nu nog steeds lesgeeft, maar tegenwoordig als docent BWI (Bouwen, Wonen en Interieur). Mark werkt inmiddels 34 jaar in het onderwijs.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Ik was als kind altijd aan het knutselen en het tekenen. In de vijfde klas van de lagere school wist ik het al: ik word leraar tekenen."

Hoe kijk je terug op de start in je huidige baan?

"Het begin is heel snel gegaan. In die tijd lagen de banen als tekenleraar niet voor het oprapen en op aanraden van mijn vrouw heb ik toen een open sollicitatie gestuurd naar de mavo in Veghel. Ik kreeg na een dag of twee al een telefoontje van de directeur die mij uitnodigde voor een gesprek. Dat was op een zaterdag, en op maandag kon ik beginnen als invaldocent. Die maandag nam de directeur mij mee naar de klas, stelde mij voor aan de leerlingen en daar stond ik. Voor de leeuwen gegooid dus, maar daar leer je het meeste van en het voelde meteen allemaal heel goed."

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben?

"Nee, ik heb niet echt iemand die mij inspireerde. Ik wist al heel jong wat ik wilde en zag het punt op de horizon al lange tijd voor me. Ik herinner me wel de docent

schilderen en afwerking technieken op de LTS; hij heeft mij altijd gesteund en ook aangemoedigd om in een kopklas alle vakken op C-niveau te doen."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Als een gevoelsmens, een gewoon persoon, misschien wel als een toffe docent. Ik hoef ook niet populair te zijn onder de leerlingen, als ik ze maar een veilige plek aan kan bieden om te ontplooiën en te kunnen groeien."

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"In principe zie ik niet zoveel verschillen tussen de leerlingen van nu en toen. Wat het meeste in het oog springt is de verandering in de duur van de concentratieboog; die is tegenwoordig aanmerkelijk korter. Ik kon vroeger hele verhalen vertellen over een schilderij maar nu moet ik die verhalen veel korter maken. Alles wat ik aanbied moet wat vluchtiger, sneller en korter; ik kan minder de diepte in. En wat me ook opvalt is dat jongeren vaak bel-angst hebben. Bijvoorbeeld als ze met een bedrijf moeten bellen voor een stage."

Ook zijn er meer leerlingen met dyslexie of ze hebben ▶

meer moeite met begrijpend lezen. Net als het rekenen, dat kunnen ze ook minder goed. En als we het over respect hebben, dat is er wel, voor mij als docent, maar toch iets minder voor hun omgeving, de natuur, etc. Maar misschien is dat ook iets van het puberbrein, wat dan later weer beter wordt."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Wat ik ze meegeef is dat je moet kiezen met je hart. Ga iets doen wat je leuk vindt en laat je keuze niet afhangen van wat je vriendje of klasgenoten gaan doen, of wat je ouders willen dat jij gaat doen. En switchen kan altijd nog. Op elk moment."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

"Ik heb ondervonden dat veranderingen niet altijd verbeteringen zijn. En in de afgelopen 25 jaar is er wel van alles veranderd natuurlijk. Wat ik een enorme verbetering vond is het inrichten van de beroepsgerichte vakken en de keuzevakken. Het voordeel van dat laatste is vooral dat je vakken kunt aanbieden die passen bij de leerling. Dat je een week of zes, zeven met een leerling aan de slag gaat waarbij ze iets doen en leren wat hen past. Het gepersonaliseerde leren op deze manier vind ik een enorme verbetering."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs? Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Ik heb geleerd altijd mezelf te blijven. Wat ik ook leerde

is dat je moet laten merken aan alle leerlingen in je klas dat je ze ziet, stuk voor stuk. Of het nu de leerling is die altijd een grote mond heeft, of de leerling die wat stiller is en minder op de voorgrond treedt. Je moet ze allemaal in het vizier hebben en interesse tonen in hen. Dat is de basis, alleen hiermee kun je diepgang bereiken. Een persoonlijke band opbouwen, soms ook buiten schooltijd om, werkt een goede verstandhouding in de hand. En uiteraard ben ik een andere docent dan toen ik begon. Ik heb ook geleerd om vaker 'nee' te zeggen, ben me meer bewust van mijn handelingen en ik relativeer meer, want in de meeste gevallen komt het uiteindelijk toch goed."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo? Kun je een voorbeeld noemen van iets waar je heel blij van werd of waarvan je dacht: daar doe ik het voor?

"Het mooiste aan dit onderwijs is dat er geen dag hetzelfde is. Elke dag is anders. Ik houd van het spel dat ik met kinderen mag spelen. Als ik zie dat leerlingen plezier hebben in het maken van een opdracht en trots zijn op het resultaat, op hun werk, dat is een van de mooiste dingen. Die trots komt dan ook weer terug in oudergesprekken waarbij leerlingen heel graag aan hun ouders willen laten zien wat ze gemaakt hebben."

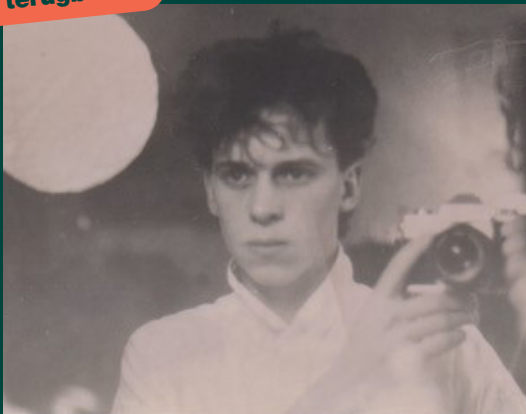
Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Ik vind dat het onderwijs in zijn algemeenheid een log apparaat is. Niet alle leerlingen zijn volgens mij gebaat bij dit systeem. Ik zou dan ook willen kiezen voor een manier waar het onderwijs passend is bij de leerlingen, het minder log maken. Een méér gedifferentieerde manier van lesgeven op verschillende niveaus zou mijn voorkeur hebben. Maar dat lukt vaak niet in de praktijk. En als een leerling beter floreert in het bedrijfsleven, laat hem of haar lekker werken. Veel beter voor de intrinsieke motivatie en je hebt minder kans op 'drop-outs'."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Ik ben trots op waar ik nu sta. Ik heb op latere leeftijd nog een 4-jarige deeltijdopleiding Leraar Technisch Beroepsonderwijs 'Bouw' voor het verkrijgen van een lesbevoegdheid, afgerond. Dat was met alle andere werkzaamheden op school flink aanpoten. Het heeft mij opnieuw geprikkeld. Ik stond weer stil bij "Waarom geef ik les, waarom doe ik dit op deze manier?" Zelfreflectie is heel erg nodig, juist als je al wat langer voor de klas staat. Je gaat altijd maar door op dezelfde voet, maar het is goed om eens pas op de plaats te maken en weer opnieuw te leren. Het geeft je nieuwe inzichten en houdt je scherp." ■

terugblik

Tekst: Alinda van Dijk

Mark Verstraaten - docent BWI op het Fioretti College in Veghel

vmbo25jaar.nl

MORELA STERLING - DOCENT ZORG EN WELZIJN AAN HET BINDELMEERCOLLEGE IN AMSTERDAM ZUIDOOST
25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Morela Sterling is geboren op Curaçao en opgegroeid op Curaçao en Bonaire. Voor haar studie aan de SOL te Utrecht vestigde ze zich in Nederland (jaren 80).

Loopbaan: Na haar studie werkte ze vier jaar op een scholengemeenschap op Bonaire. Daarna rondde ze een studie orthopedagogiek aan de VU Amsterdam af en gaf op Bonaire en later in Nederland les aan vmbo- en mbo-leerlingen, in Lelystad en in Amsterdam. Ze werkt nu zo'n 34 jaar in het onderwijs. Ondanks haar pensioen, afgelopen augustus, staat ze als invaldocent Facilitaire Dienstverlening weer negen uur per week voor de klas op het ABC Noorderlicht in Amsterdam Noord. 1x per maand begeleidt ze leerlingen in het restaurant op het Bindelmeercollege in Amsterdam ZO.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Ik voelde al van jongs af aan dat ik docent wilde worden, het liefst voor vmbo-leerlingen. Die keuze was heel bewust, want ik vind dat leerlingen vaak veel meer kunnen dan ze denken. Ik heb altijd erg genoten van de kinderen in mijn klas. Je moet ook van ze kunnen houden, anders kun je beter een ander vak kiezen. Ik houd van mijn werk en mijn leerlingen. Het moet je passen, en je zult elk jaar opnieuw het gezag in de klas moeten verdienen. Dat gaat mij bijna altijd goed af. Elk schooljaar opnieuw zijn duidelijkheid en een positieve instelling naar je leerlingen toe van het grootste belang."

Hoe kijk je terug op je beginperiode als docent?

"Op Curaçao was het onderwijs erg autoritair en streng. Wie niet luisterde of ongehoorzaam was, kreeg zelfs wel eens tikken van de onderwijzer. Toen ik net begon als docent vond ik dat lesgeven op een andere manier mogelijk is. Anders, minder streng. Ondanks deze goede voornemens bleek dat ook ik van start ging als een 'lesboerin'. De lesstof overbrengen aan de leerlingen met een houding van 'mond dicht en luisteren' richting de leerlingen. Een leerzame tijd, waarin je ontdekt welke

lesmethode en didactische aanpak het beste bij jou en de leerlingen past."

Hoe zouden leerlingen jou omschrijven?

"Ik houd van de vmbo-leerlingen en als je hun hart weet te winnen en ze gaan ook van jou houden, dan doen ze alles voor je. Je voelt als docent vaak wel aan wat je wel en niet moet zeggen en humor doet veel. Waarschijnlijk vinden ze me een joviale juf. Ik kreeg van een leerling eens een bedankbrief nadat ze was geslaagd voor haar examen. Dat ontroerde me enorm. Het was zó lief, ik heb de brief bewaard en kijk hier graag nog eens naar."

Is er een verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en nu?

"Voorheen zaten leerlingen in vmbo-basis of -kader die beter gescreend waren. Het waren veelal gemotiveerde leerlingen, die graag een vak wilden leren. Het liep allemaal vlotjes, de school was heel open en transparant met een relaxte sfeer onder leerlingen. De klassen waren klein voor wat betreft de basisleerlingen: maximaal acht of tien. Ik zie nu dat de agressie van de straat ook zichtbaar is op school. Nu zijn er meer leerlingen met gedragsproblemen en heel veel van hen hebben ▶

'bagage' van 'hier tot Tokyo'. Uiteraard zijn leerlingen ook veel mondiger geworden. Dat heb ik geleidelijk aan zien veranderen. En dat vraagt nogal wat van een docent."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Ik leer ze dat ze alles kunnen doen maar de weg ernaar toe is niet altijd gemakkelijk. Maar: never give up!! En ook dat we allemaal, ouders, docent en leerling, een gemeenschappelijk doel nastreven: dat ze hun studie met succes mogen afronden."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo? Wat is er in jouw vak veranderd of in je rol als docent?

"Ik heb natuurlijk meegemaakt, zoals zoveel docenten, dat kleine scholen fuseerden en werden omgevormd tot grote scholengemeenschappen. Aan het begin van mijn carrière had ik te maken met een directeur en een onderdirecteur. Die laatste was dan mijn direct leidinggevende. De lijntjes waren kort, daardoor kon er snel geschakeld worden en ingrijpen of bijsturen verliep vlot. Nu zijn er heel veel lagen toegevoegd aan een onderwijsorganisatie. Mijn teamleider is degene die ik kan aanspreken, maar die wordt ook weer van hogerhand aangestuurd. Ik vind de ontwikkeling van schaalvergroting

niet per se een verbetering voor het onderwijs, maar ik begrijp het wel."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo. Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Je begint met een zekere basis. Zoals ik al aangaf, was ik in het begin iemand die vooral de lesstof wilde overbrengen. Uiteraard veranderen je methoden door de jaren. Je moet al doende leren welke manier het beste bij jou past. Ik heb halverwege mijn carrière ook eens wat pech gehad op een school; dat het niet lekker klikte met een leidinggevende. Ik zat niet zo lekker in mijn vel. Dan dacht ik maar weer aan de les die mijn vader mij meegaf en waar ik veel aan heb gehad: je kunt buigen, maar ze kunnen je niet breken."

Als jij het voor het zeggen had, wat zou je dan willen veranderen aan het vmbo?

"In de eerste plaats zou ik het vmbo veel kleinschaliger maken. De klassen kleiner. Aan het begin van mijn loopbaan begon ik met acht kinderen in de klas, maar er zijn ook jaren geweest dat er 24 in mijn klas zaten! En er zaten altijd wel een paar leerlingen bij die door gedragsproblematiek flink wat aandacht en tijd vroegen.

Verder zou ik af willen van de uitgebreide administratie en rapportage die we moeten bijhouden van onze leerlingen. Het administratiepakket Magister is echt een crime; je moet zoveel dingen vastleggen en voortdurend dingen monitoren. Het kost veel tijd die je liever aan leerlingen zou willen besteden. In de jaren '90 had je een of meerdere administratieve medewerkers, die veel van deze taken op zich namen: rapportage, dossiers, cijfers, examenopgaven, etc. Al die taken liggen nu op het bordje van de docent.

Een ander ding dat ik misschien ook zou veranderen is die eeuwige bezuinigingen. We horen dat voortdurend! Ik heb ook het gevoel dat scholen door schaalvergroting met een raad van bestuur veel geld opslokken. Ik zou dat geld graag besteden aan onderwijs en niet aan overhead."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meeste trots op?

"Dat vind ik best een moeilijke vraag. Ik heb zoveel mooie dingen gezien en gedaan..."

Wat bij mij vooral naar boven komt is dat zoveel leerlingen het gewoon halen! Ze halen de examens, sluiten het vmbo met succes af en gaan door naar het mbo. Hoge slagingspercentages die bemoedigend zijn. Dat is waar we het allemaal voor doen!" ■

terugblik

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Hetty van Oijen

Morela Sterling – docent Zorg en Welzijn aan het Bindelmeercollege in Amsterdam Zuidoost

vmbo25jaar.nl

RICHARD KOOT – DOCENT PIE OP DE MEERWAARDE IN BARNEVELD

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Richard heeft zijn mts-diploma gehaald in Hilversum en is daarna direct door naar de hts (Utrecht) gegaan om een opleiding elektrotechniek te gaan volgen. Al na een maand voelde hij dat deze opleiding niet bij hem paste. Hij miste daar het menselijke contact en zag meer in een opleiding waarmee hij uiteindelijk met mensen zou gaan werken. Dat deed hem besluiten te kiezen voor een opleiding docent elektrotechniek aan de PTH in Zwolle; inmiddels is dit de Hogeschool Windesheim.

Loopbaan: Richard is in 1994 begonnen als docent wiskunde, en daarna elektrotechniek, op het Nova-college in Amsterdam. Na tien jaar is hij naar het Echnaton in Almere gegaan om daar als docent elektrotechniek zijn carrière te vervolgen. Na een jaar of 10 is hij overstapt naar Het Perron te Veenendaal en vanuit deze functie is hij uiteindelijk in zijn huidige baan terechtgekomen.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Nadat ik was gestopt met de hts heb ik contact gezocht met een docent van mij op de mts. Hij opperde het idee om een docentenopleiding te volgen omdat hij dacht dat dit beter aansloot bij mijn verwachtingen."

Hoe ben je gestart in je huidige baan?

"Ik ben sinds 2022 werkzaam als docent PIE op deze school nadat ik een jaar of twaalf in Veenendaal heb gewerkt. De reden? Na een bepaalde tijd wil ik wel weer eens iets anders. In Veenendaal gaf ik les op het mbo én het vmbo; die combinatie was behoorlijk pittig. Een collega op de Meerwaarde nodigde mij uit eens te komen kijken en praten om te zien of de Meerwaarde misschien iets voor mij was. Er was een vacature docent PIE en ik ben vrij snel na een eerste kennismaking aangenomen."

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben? Wat zou je gedaan hebben als je geen docent zou zijn geworden?

"Dat was een docent op de mts. Hij is degene die mij adviseerde docent te worden nadat ik de hts had verlaten. Dat ik iets in elektrotechniek wilde gaan doen was voor mij

al vrij snel duidelijk. Als ik geen docent zou zijn geworden zou ik misschien wel iets in de sport, in de atletiek, hebben willen doen. Maar in die tijd werd je toch vooral aangemoedigd verder te studeren, dus de sport is een beetje op de achtergrond geraakt, ook door tijdgebrek."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Ik denk dat ze me vooral een betrokken docent vinden en me daarnaast zien als een organisator. Ze zoeken me graag even op voor een praatje. Ik vind het belangrijk de leerlingen te zien en te respecteren voor wie ze zijn."

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"Ja, ik zie uiteraard wel verschillen. De tijd en de maatschappij zijn enorm veranderd waardoor ook de leerlingen zijn veranderd. De mobiele telefoon heeft natuurlijk een enorme invloed op onze leerlingen maar ik zie dat sinds het telefoonverbod op onze school, leerlingen zich ook weer anders gaan gedragen. Zo is er nu meer contact tussen leerlingen, in de pauzes en tussen de lessen door. Ze raken weer met elkaar in gesprek en dat laat zien dat ze heel goed in staat zijn mee te bewegen met veranderingen." ▶

Richard Koot – docent PIE op de Meerwaarde in Barneveld

vmbo25jaar.nl

Wat wil je je leerlingen meegeven? Zijn er ervaringen uit je eigen schooltijd die je hebt meegenomen?

"Ik wil ze graag meegeven dat ze goed zijn zoals ze zijn. Alle kwaliteiten die ze hebben zijn belangrijk, we zijn allemaal radertjes in een uurwerk en ieder radertje is van belang voor de werking van het uurwerk. Ik benadruk altijd dat je ertoe doet, wat anderen daar ook van vinden of zeggen. Dat is inderdaad een gevoel dat ik heb meegenomen van mijn eigen schooltijd: dat iemand aandacht voor je heeft en dat je soms niet meer kan doen dan je best. Soms is 'gewoon je best doen' voldoende."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo in de afgelopen 25 jaar? Wat is er in jouw vak veranderd of in je rol als docent?

"Dan denk ik toch vooral aan de sectoren, de profielen die er nu zijn en de aandacht voor LOB. Vroeger gingen leerlingen naar de lts en werden ze opgeleid tot vakmensen, om daarna te gaan werken. In de loop der tijd is dat veranderd naar een tendens dat leerlingen zich moeten kunnen oriënteren op hun talenten. Dat ze de mogelijkheid geboden wordt om te onderzoeken en ervaren wat hen het beste past en waar ze goed in zijn."

Dat betekent een verandering van mijn rol als docent; ik ondersteun leerlingen met het kiezen van een goede richting. Door hen te laten ervaren welke richting goed

past bij hun interesses en talenten. Ik ben nu meer een coach in het leslokaal dan een vakdocent. Er zit een heel stuk LOB in je les dus zijn mijn lessen in 25 jaar ook inhoudelijk anders geworden."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs? Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Ik heb geleerd om meer te leren kijken naar de achtergrond van een leerling. We mopperen nogal eens op onze leerlingen omdat ze moeilijk in de klas zijn, maar dat is vaak onterecht. Al onze leerlingen hebben een verhaal en ik als docent moet daar rekening mee houden."

En ja, vanzelfsprekend ben je een andere docent dan aan het begin van je carrière. Je bent als pas afgestudeerde nog een groentje en moet nog veel leren; je bent vooral bezig het vak te ontdekken. Je leert van collega's. Zo groei je als docent."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo? Kun je een voorbeeld noemen van iets waar je heel blij van werd of waarvan je dacht: daar doe ik het voor?

"Het mooiste vind ik dat ik elke dag mag werken met leerlingen en met hen samen dingen mag beleven. Een voorbeeld waar ik heel blij van werd is de organisatie van schoolfeesten op de school in Almere. De leerlingen zelf werkten daar keihard aan, ze vonden het geweldig om dat te organiseren. Ze waren heel erg gemotiveerd; niet alleen tijdens het opbouwen maar ook na afloop, met het opruimen. Dat is helemaal hun wereld. Ik vind het prachtig om dat samen met hen te mogen doen."

Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Dan zou ik ervoor kiezen om nog meer te gaan samenwerken met het bedrijfsleven. Onze leerlingen willen vooral praktisch bezig zijn, dat is veelal hun manier van leren. Ik, als docent, weet simpelweg te weinig van de ontwikkelingen op de werkvloer. Ik weet dat er heel veel kundige mensen in bedrijven werken die onze leerlingen heel goed iets kunnen leren. Eigenlijk vind ik dat we het bedrijfsleven moeten gaan zien als een stukje leslokaal, als een verlengstuk van onze opleidingen."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Dat is een moeilijke vraag! Ik ben vooral trots op het feit dat ik deze kinderen les mag geven. Dat ik mag meewerken aan de ontwikkeling van deze kinderen en dat ze mogen zijn wie ze zijn: een gewaardeerd medemens." ■

terugblik

Tekst: Eva Voncken | Fotografie: Hetty van Oijen

Richard Koot – docent PIE op de Meerwaarde in Barneveld

vmbo25jaar.nl

SANDER ESSELINK - DOCENT, LOB-COÖRDINATOR EN DECAAN OP DE SCHOLENGEMEENSCHAP MARIANUM IN LICHTENVOORDE
25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Sander behaalde zijn havo-diploma op het Marianum in Groenlo. Daarna volgde hij een extra jaar vwo op dezelfde school, omdat hij zich slechts voor één vervolgopleiding had opgegeven en in eerste instantie werd afgewezen. Na dit vwo-jaar besloot hij de Eerstegraads lerarenopleiding tekenen en kunstgeschiedenis in Kampen (tegenwoordig ArtEZ in Zwolle) te volgen. Vervolgens studeerde hij Kunst en kunstbeleid aan de Rijksuniversiteit in Groningen.

Loopbaan: In 1999 begon hij als invaldocent op diverse scholen en stuurde op een gegeven moment een open sollicitatie naar een functie op het Marianum, waar hij inmiddels al 25 jaar werkzaam is.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Tekenen was altijd al iets waar ik goed in was, en ik wilde er graag iets mee gaan doen. Vrienden van mij kozen voor de meo of heao, maar dat leek me helemaal niets. Mijn moeder werkte vroeger in het basisonderwijs, en we praatten daar thuis regelmatig over. Uiteindelijk besloot ik het tekenen en het onderwijs met elkaar te combineren. Een carrière als kunstenaar leek me te onzeker; je moest echt uitblinken om daarmee je boterham te kunnen verdienen."

Hoe ben je gestart in je huidige baan?

"Na een open sollicitatie werd ik aangenomen op de school waar ik zelf ook leerling ben geweest. Mijn ervaring als invaldocent kwam goed van pas, en zo ben ik op het Marianum terechtgekomen. In de loop der jaren heb ik verschillende functies vervuld en ben ik, naast docent beeldende vorming, uiteindelijk decaan geworden."

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben? Wat zou je gedaan hebben als je geen docent zou zijn geworden?

"Er was geen specifieke docent die me inspireerde, maar ik vond tekenen altijd erg leuk, mede dankzij mijn talent

daarvoor. Ik wilde iets gaan doen met dat talent, dat was vanaf het begin duidelijk. Als ik geen docent zou zijn geworden, dan had ik waarschijnlijk in het restauratiewerk willen zitten, bijvoorbeeld het restaureren van schilderijen of meubels. Dat ambachtelijke werk spreekt mij nog steeds aan."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Ik heb bij enkele collega's navraag gedaan, maar denk dat de meeste leerlingen mij als enthousiast, sociaal en duidelijk zouden beschrijven. Ik denk dat ik me goed kan inleven in de leerlingen en ik vind humor belangrijk in de omgang met hen."

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"Er zijn zeker verschillen, al geldt dat niet voor alle leerlingen. Over het algemeen zie ik dat leerlingen tegenwoordig sneller schakelen, minder geduld hebben en anders omgaan met tegenslagen. Vroeger was een brugklasleerling in het begin vaak nog wat verlegen, maar dat is nu wel anders geworden."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Neem de tijd! Dat ze de tijd mogen nemen om een ►

Sander Esselink – docent, LOB-coördinator en decaan op de scholengemeenschap Marianum in Lichtenvoorde

vmbo25jaar.nl

opdracht/werkstuk uit te voeren. Misschien lukt een werkstuk niet altijd goed, maar zorg er dan voor dat je het netjes en verzorgd aanlevert. Ik vind werkverzorging een belangrijk ding. En ook een stukje pedagogie wat zich onder meer vertaalt naar het opruimen van de rommel in het lokaal. Ook als het niet je eigen rommel is. Wat nogal eens gebeurt is dat ik aan een leerling vraag om iets op te rapen en in de prullenbak te gooien. Het antwoord wat je dan krijgt: 'Dat is niet van mij'. Nou ja, dat je ze dan aanleert dat je dat dan toch best even kunt oprapen. Dat valt ook onder verantwoordelijkheid aanleren en een prettige werkhouding bevorderen."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar? Wat is er in jouw vak veranderd of in je rol als docent?

"Dat vind ik een lastige vraag. Ik denk dat het hebben van de profielen zoals we die nu kennen de grootste verandering is. En dat we ook voortdurend bezig zijn met het verbeteren van de aansluiting naar het mbo. Zo vind ik het SMART-START-jaar bij sommige sectoren op een mbo-school bij ons in de regio een positieve verandering. Dankzij dit initiatief wordt het voor leerlingen gemakkelijker een goede keuze te maken voor een vervolgopleiding.

Het vele vastleggen van allerlei dingen en handelingen is ook een behoorlijke verandering; als docent moet je zoveel administreren, dat voelt wel eens een beetje beknellend en belemmerend. Het heeft mijn rol als docent wel een beetje veranderd."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs?

"Eigenlijk ging het lesgeven me vanaf het begin af aan goed af. Ik had er denk ik aanleg voor. Maar in al die tijd dat ik lesgeef is de binding met de leerlingen wel het allerbelangrijkste voor mij geweest. En ik heb geleerd dat je naast vakdocent toch vooral ook een pedagoog bent. Ik wil de leerling graag zien en ze een veilige plek in mijn lokaal geven. Je moet ook wel een klik hebben met leerlingen, anders gaan ze niet voor je aan het werk."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo? Kun je een voorbeeld noemen van iets waar je heel blij van werd of waarvan je dacht: daar doe ik het voor?

"Dat je voor een groot aantal leerlingen iets kunt betekenen. Vooral als mentor merk je dat. Nu ook weer als decaan. Dat je een luisterend oor mag zijn wat leerlingen in jou waarderen.

Vaak hoor je achteraf van een leerling dat je iets voor hen hebt betekend; dat is heel erg fijn om te horen en geeft veel voldoening. Dat je hoort van een leerling dat die dankzij jouw advies en hulp een beroep heeft gekozen wat helemaal bij hem past."

Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Dan zou ik ervoor pleiten om nog meer te gaan samenwerken met het mbo. Want eerlijk, hoe voorbereidend zijn we als vmbo helemaal? Het mavo... wat is daar 'beroepsonderwijs' aan? We zullen volgens mij nog veel meer de verbinding moeten maken met het mbo. Ook tussen docenten, contacten leggen, bij elkaar over de vloer komen."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Ook niet zo'n gemakkelijke vraag. Trots, hmm, trots.... Ik vind het bijzonder dat ik het nog zo goed kan vinden met leerlingen. Dat we het leuk hebben in de klas, dat er een fijne wisselwerking is. En wat me trots maakt is dat onze school een veilige plek is voor kinderen en dat het een prettige ontmoetingsplaats mag zijn. Maar ook fijn dat het werk me voldoening en energie geeft. Als het lesgeven verandert in een strijd met leerlingen en dat dit al je energie opslokt; dat lijkt me vreselijk. Dan zou ik er meteen mee stoppen!" ■

terugblik

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Sijmen Hendriks

Sander Esselink – docent, LOB-coördinator en decaan op de scholengemeenschap Marianum in Lichtenvoorde

vmbo25jaar.nl

SUZANNE KOLENBERG - DOCENT PSO-FOOD EN GROENWIJZER AAN HET CURIO IN ANDEL

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Ik zat op de middelbare school (Groenopleiding) in Breda en door de verhuizing van mijn ouders naar Limburg, heb ik daar mijn opleiding deels afgerond. Ik begon op het lbo, daarna volgde ik mbo en vervolgens ronderde ik een agrarische lerarenopleiding af op het hbo. Toen Stoas, nu Aeres Hogeschool.

Loopbaan: Ik begon 29 jaar geleden als docent PSO-Food op Curio in Andel en ben daar nu nog steeds werkzaam. Ik geef les aan vmbo-leerlingen in PSO-Food en Groenwijzer.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Ik wilde kinderen iets bijbrengen. Het overdragen van kennis vind ik erg leuk. Kinderen die een laag zelfvertrouwen hebben op een prettige manier lesgeven vind ik geweldig. Vandaar dat ik graag op het vmbo wilde lesgeven. Die leeftijdsgroep, dat trok me speciaal. Toen ik zelf op het mbo zat wilde ik graag een bloemenzaak beginnen, en de toneelschool leek me ook heel erg leuk. Uiteindelijk koos ik voor een lerarenopleiding."

Hoe ben je gestart in je huidige baan? Of: hoe kijk je terug op de start in je huidige baan?

"Ik vond het in het begin héél erg lastig. Ik was creatief, had wilde plannen maar orde houden in de klas ging me nog niet zo goed af. Ik had allerlei leuke projecten die ik wilde uitvoeren, en dat vind ik nog steeds leuk, maar mijn start was een uitdaging. Wat me ook tegenviel was de administratieve verwerking van mijn lessen en leerlingen. Na een jaar had ik dat allemaal wel in de vingers en ging het stukken beter. Maar ondanks een stroef begin was ik er wel van overtuigd dat dit is wat ik wil en heb ik er ook nooit over gedacht om op te geven."

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben? Wat zou je gedaan hebben als je niet docent zou zijn geworden/ zou je wel eens een dagje met iemand van baan willen ruilen?

"Ik had op de middelbare school twee biologie leraren

die mij enorm inspireerden. Die werkten volgens het PBS (Positive Behaviour Support), iets waarvan ik vind dat dit werkt, en hun lessen waren interessant.

Ik zou wel eens een dag willen ruilen met de minister van onderwijs. Meekijken hoe dat allemaal gaat op zo'n ministerie. Dat is vast een enorme klus maar het lijkt me heel erg interessant. Dan kon ik eraan meehelpen dat iederéén in Nederland naar school kan gaan, geen thuisblijvers meer."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Ik denk dat mijn leerlingen me consequent vinden, vrolijk, positief en soms ook wel streng."

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"Jazeker! Ik zie zeker verschil tussen de leerlingen van 29 jaar geleden en nu. Het eerste wat me te binnenschiet is dat er minder respect is van de leerlingen voor de docent. Het tweede waar ik nu dagelijks mee te maken heb en waarop ik mijn lessen moet aanpassen is dat de spanningsboog van leerlingen veel korter is.

Dit zie ik in de klas maar daarbuiten zie ik ook dat er veel minder leerlingen kiezen voor een agrarische opleiding. Die keuze vinden ze blijkbaar minder interessant. Een ander verschil dat indirect te maken heeft met de leerlingen is dat ouders erg zijn veranderd. Ouders zijn kritischer en mondiger geworden."

Suzanne Kolenberg – docent PSO-Food en Groenwijzer aan het Curio in Andel

vmbo25jaar.nl

Wat wil je je leerlingen meegeven? Zijn er ervaringen uit je eigen schooltijd die je hebt meegenomen?

"Ik probeer mijn leerlingen mee te geven dat alles goed komt als ze hun passie volgen. Dat ze moeten doorzetten om te bereiken wat ze willen. Dat haal ik natuurlijk ook uit ervaringen van mijn eigen schooltijd. Ik ben van lbo via het mbo naar het hbo doorgestroomd; volgens mij ben ikzelf het beste voorbeeld wat ik mijn leerlingen kan meegeven. Het allerbelangrijkste is dat je moet doen wat je leuk vindt!"

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar? Wat is er in jouw vak veranderd of in je rol als docent?

"Ik loop inmiddels 29 jaar mee in het onderwijs. Ik heb de invoering van het huidige vmbo in 1999 meegemaakt. En in 2016 kregen we een nieuw examenprogramma voor de beroepsgerichte vakken. Ik zie dat als een enorme verbetering omdat het onderwijs vanaf dat moment meer aansloot bij de leerling én het bedrijfsleven. Er was meer ruimte voor maatwerk, ook dankzij een groter aanbod van keuzevakken. Dat is ook waar we altijd naar streven in het onderwijs, dat het zoveel mogelijk lijkt op de praktijk bij bedrijven.

Nog een verandering is de digitalisering die een grote sprong in het onderwijs heeft gemaakt door corona. Deze periode heeft veel invloed gehad op het welzijn

van kinderen. Het heeft er ook aan bijgedragen dat ik als docent andere didactische vaardigheden moest aanleren om onderwijs op afstand te kunnen geven. Niet erg, ik houd van veranderingen!"

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs? Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"De belangrijkste les die ik geleerd heb in het onderwijs is om positief te blijven, altijd. Om je te blijven inzetten. Uiteraard ben ik gegroeid in al die jaren. De levenservaring die je opdoet, en werkervaring die ik met het uitoefenen van diverse functies op deze school meeneem, maken van mij een betere docent dan 29 jaar geleden."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo? Kun je een voorbeeld noemen van iets waar je heel blij van werd of waarvan je dacht: daar doe ik het voor?

"Wanneer het kwartje valt bij een leerling!"

Dat je met hulp van allerlei zelfverzonnen ezelsbruggetjes de kennis weet over te brengen en dat ze de stof doorkrijgen.

Er is zoveel mogelijk binnen het vmbo. Soms mag en kan je heel even gas terugnemen. Dan ben ik met een klas broodjes aan het bakken en dan doe ik een dansje waar de kinderen spontaan in meegaan. Dat hebben kinderen nodig, even iets anders, even los. Het mooiste ervan is dat iedereen gewoon lekker meedoet!"

Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Dan zou ik willen dat iedereen naar school mag. De uitval moet omlaag en Jeugdzorg moet beter, al ligt dat buiten het bereik van het vmbo. En dan zou ik ervoor willen zorgen dat er nóg meer maatwerk voor leerlingen is, dat alle collega's met nog meer plezier naar hun werk kunnen, en dat de doorstroom van po naar vo en vervolgens naar mbo nog beter op elkaar aansluit. Dat kennis wordt meegenomen en dat het niet onderweg verloren gaat. Het moet een soepellopende lijn zijn zodat we allemaal van elkaar kunnen leren."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Ik ben erg trots op mezelf, maar dan bedoel ik mijn loopbaan en de kansen die ik daarin heb gehad. Dat ik zoveel verschillende dingen heb mogen doen waar ik veel plezier aan heb beleefd. Elke dag is hier anders. Wat ik vooral heel fijn vind is dat ik meehelp om kinderen met een laag zelfbeeld af te leveren als jong volwassenen mét een diploma. Zo nu en dan ontmoet je na jaren nog eens een leerling die bij jou in de klas zat en dan zie je dat ze heel goed zijn terechtgekomen. Geweldig toch?" ■

terugblik

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Hetty van Oijen

Suzanne Kolenberg – docent PSO-Food en Groenwijzer aan het Curio in Andel

vmbo25jaar.nl

TALITHA ZERVAAS - DOCENT ENGELS, MENTOR, COÖRDINATOR VAN DE PR8-KLAS OP HET ELEMENT IN AMERSFOORT EN DAARNAAST BRUGGENBOUWER OP HET MERIDIAAN COLLEGE 25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Talitha doorliep gedeeltelijk de havo in Nederland maar maakte haar middelbare school af in de Verenigde Staten. Daar volgde ze haar lessen op vwo-niveau, wat later in Nederland, in 1994, werd omgezet naar een havo-diploma. Na haar terugkomst startte ze aan de lerarenopleiding Engels aan de Hogeschool in Utrecht.

Loopbaan: In 1999, vers van de opleiding, begon ze als docent op Het Element in Amersfoort. Aan deze school heeft ze haar hart verpand en werkt daar nu nog steeds.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Ik heb niet echt gekozen om docent te worden. Wél vond ik het Engels mooi en daar wilde ik mee verder. Mijn moeder adviseerde mij voor een lerarenopleiding te kiezen. Ik sputterde nog wel een beetje tegen, omdat ik twijfelde aan dat beroep. Na diverse (snuffel)stages, ook op mijn voormalige middelbare school, was ik overtuigd: dit is wat ik graag wil gaan doen! Vooral het 'meereizen' met de ontwikkeling van kinderen sprak me enorm aan."

Hoe kijk je terug op de start in je huidige baan?

"Nou, dat begin verliep niet zo eenvoudig. Je hebt als 'verse' docent toch een wat romantisch beeld van over hoe je wilt lesgeven. Het huidige vmbo was net van start gegaan en ik had nog maar een paar lessen. Er waren in dat eerste jaar ook wat moeilijke en bijzondere dingen waardoor het moeizaam ging.

Ik heb veel lesgegeven in een tekenlokaal met van die verstelbare tekentafels; geen succes. De leerlingen zaten voortdurend aan de tafels, die de hele les door bewogen. Gelukkig had ik goede begeleiding en een teamleider die me gerust stelde. Die zei: 'Gun je jezelf vijf jaar om het vak te leren, en doe dat in kleine stappen'."

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben? Wat zou je gedaan hebben als je geen docent zou zijn geworden?

"Dat ik iets met het Engels zou gaan doen stond vast, daar had ik geen docent voor nodig. Ik had op school een docente Engels die ik heel aardig vond. Ze was indertijd nog jong maar gaf les op een manier die mij aansprak. Waardoor ik dacht: zó wil ik het ook gaan doen. Zij nam de tijd om ons als leerling te zien, om de persoon achter het schilletje te ontdekken.

Als ik geen docent zou zijn geworden had ik heel graag archeoloog of helikopterpiloot willen worden."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven? Deze vraag heb ik ook maar even aan mijn leerlingen voorgelegd.

"Een aantal leerlingen antwoordde: 'Jij bent mijn schoolmama'. Thuis heb ik een mama, maar hier op school ben jij als een mama voor mij".

Ik sta er ook om bekend dat ik goed kan luisteren, zowel bij leerlingen als collega's. En streng? Nou, dat valt wel mee. Ik stel wel harde kaders, maar daarbinnen is er bij mij heel veel mogelijk!" ▶

Talitha Zervaas – docent Engels, mentor, coördinator van de PR8-klas op Het Element in Amersfoort en daarnaast bruggenbouwer op het Meridiaan College

vmbo25jaar.nl

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"Een kind is een kind. Ik zie daarin niet heel veel verschillen met toen en nu. De maatschappij is natuurlijk wel sterk veranderd. Kinderen verdragen minder regels en zoeken nog steeds de veiligheid van de klas. Sociale media heeft een grote rol gekregen in het leven van kinderen. Sommige kinderen hebben daar last van, aan de andere kant weten ze ook meer over onze wereld. En ik groei daar graag in mee, in hun wereld. En soms kunnen we ook leuke dingen doen dankzij sociale media; samen grappige filmpjes maken bijvoorbeeld."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Dat vind ik een lastige vraag. En ik wil ook niet vervallen in clichés. Maar wat ik ze wil meegeven is dat ze mogen zijn wie ze zijn. Dat ze de tijd kunnen nemen om te groeien. En vooral dat ze niet moeten kijken naar wat ze niet kunnen, maar vooral naar wat ze wél kunnen! En ja, dan kom je ook af en toe beren tegen op je weg, maar ach, dat zijn maar teddyberen, daar stap je zo overheen."

Niet alles is maakbaar, soms schuurt het in het leven, maar juist op die momenten leer je veel."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar? Wat is er in je rol als docent veranderd?

"Passend onderwijs is een hele belangrijke. Het betekent meer leerlingen met een rugzakje en speciale behoeften."

Binnen het vmbo kijken we nu gelukkig meer naar de talenten van een kind. En we laten het kind ook zelf kijken naar wat het kan en wil. Mijn taak is daardoor veranderd van een directieve docent naar een coachende docent. Ook als mentor kan ik de leerlingen meer ruimte geven en ze gaan nu meer beroepsrichtingen langs."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs?

"Dat je vanuit de relatie met de leerlingen moet werken en niet vanuit je vak. Dus ja, ik wil ze graag goed Engels leren, maar alleen als je ze echt ziet, een relatie met ze hebt, dan gaan ze aan de slag."

Als je net start als docent wil je graag vriendjes worden met je leerlingen; dat werkt niet. Dat is niet hetzelfde als een band, een relatie met ze hebben."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo? Kun je een voorbeeld noemen van iets waar je heel blij van werd of waarvan je dacht: daar doe ik het voor?

"Dat is voor mij de doelgroep, de kinderen! Dat ik met ze mee mag in hun zoektocht naar hun talenten."

Een voorbeeld dat me zo te binnen schiet is een project met hoogbegaafde kinderen van het vwo en vmbo-leerlingen. We noemden het 'Scheten in een reageerbuis'. Dat ging van pizza bakken tot aan allerlei filosofische vraagstukken. Onze leerlingen vonden dat doodeng; ze waren bang dat ze niet met elkaar konden praten. En ook de vwo-leerlingen vonden het heel spannend. Maar het pakte goed uit. Vmbo-leerlingen deelden de fijne kneepjes van het pizza bakken met de vwo'ers. Ze leerden van elkaar en mét elkaar. Burgemeester Bolsius nodigde de leerlingen uit voor een vervolg waarbij leerlingen gezamenlijk cupcakes maakten."

Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Ik heb al veel dingen mogen veranderen in de afgelopen 25 jaar. Mijn droom is om niet zo vroeg te hoeven selecteren. Dat we niet alleen afgaan op de uitkomst van een toets om de schoolkeuze te bepalen. Dat leerlingen meer tijd krijgen. Ideaal zou zijn om een school te bieden voor kinderen van 4 tot en met 18 jaar. Dat overgangen en keuzes meer fluide zijn."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Poeh, moeilijke vraag. Ik ben trots op zoveel dingen: mijn collega's, samen dingen doen, de ontwikkeling van deze school en het vmbo. En ik ben heel trots op ieder kind dat hier een diploma haalt. En een goede ontwikkeling: dat er op de docentenopleiding steeds meer aandacht is voor het vak op de werkvloer." ■

terugblik

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Hetty van Oijen

Talitha Zervaas – docent Engels, mentor, coördinator van de PR8-klas op Het Element in Amersfoort en daarnaast bruggenbouwer op het Meridiaan College

vmbo25jaar.nl

TOM SIMPSON - (OUD-) GYMNASIEK EN AVO-DOCENT OP DE MARTIEME ACADEMIE HARLINGEN

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Tom groeide op in Florida. Na de middelbare school (junior high en highschool) studeerde hij verder aan de universiteit en verhuisde naar Kansas.

Loopbaan: In Kansas gaf hij les aan de highschool, eerst in gymnastiek, later schei- en natuurkunde en geschiedenis, werd coach van het basketbalteam en ontdekte vervolgens dat onderwijs toch echt zijn roeping was. Op zijn 35e kwam hij naar Nederland, ging wonen in Friesland en had verschillende banen, terwijl hij de taal en cultuur leerde kennen. Tot hij in 1999 gebeld werd door Arjen Mintjes, directeur van de Maritieme Academie Harlingen, die vond dat Tom met zijn CV voor de klas hoorde. Tom startte als gymnastiekdocent en gaf er tot na zijn pensioen verschillende vakken.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"In mijn freshman year (eerste jaar highschool) had ik een gymnastiekleraar van 2m10; een correcte, rechtvaardige man, die van een afstandje zag hoe de vlag erbij hing bij een leerling en met je in gesprek ging. Daardoor voelde je je gezien. Ook met mijn geschiedenisleraar had ik een goede relatie. Sport was mijn passie, basketbal en football. Daar hield ik een scholarship aan over. Door een blessure ging de military school niet door en besloot ik mijn diploma te halen en docent te worden, geïnspireerd door mijn vroegere docenten."

Hoe ben je gestart als docent?

"In Amerika kwam ik vers uit de schoolbanken. Ik hoorde om me heen: 'De eerste drie jaren worden je moeilijkste jaren als docent'. Maar dat gebeurde maar niet. Ik dacht dat ik iets verkeerd deed. Het liep heel soepel en ik vond het geweldig. Dat ik naar Nederland vertrok, was een shock voor mijn leerlingen."

Toen ik voor mijn sollicitatiegesprek binnenstapte bij de Maritieme Academie voelde ik: 'Nu ben ik thuis.' Het is een bijzondere school, omdat leerlingen intern zitten, maar net zo goed een normale vmbo-school met een beroepsgerichte opleiding. Voor de leerlingen was ik toen wel een fenomeen: een zwarte docent in Friesland. Doordat ik inmiddels 30 jaar basketbalcoach/trainer op hoog niveau ben, werd ik een BF, een Bekende Fries. Ik gaf gymnastiek en in de loop der jaren ook Engels, natuurkunde en maatschappijleer."

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Ze vertellen mij dat ik rustig ben en rechtvaardig. Als ik zie dat een leerling zich anders gedraagt, spreek ik een leerling aan en informeer ik wat er aan de hand is. Die persoonlijke interactie vinden leerlingen heel fijn. Ik heb er ook nooit iemand uitgestuurd. Na een cursus 'Alle leerlingen bij de les' heb ik besloten dat ik dat zo wilde doen, tenzij het onveilig is." (Lachend:) "Als ik een lokaal binnenkwam bij een collega, zongen de leerlingen soms ▶

"You are my sunshine."

Is er verschil tussen de leerlingen aan wie je in Amerika les gaf en de vmbo-leerlingen in Harlingen?

"Die vraag is me vaak gesteld. Het verschil is dat leerlingen in Harlingen op de fiets naar school komen en in Amerika met de gele schoolbus. Verder zie ik geen verschillen in hoe leerlingen zich gedragen. Ik gaf scheikunde aan een klas van 50 leerlingen. Hoe je dat doet? Je moet leerlingen uitdagen!"

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Dat ze in zichzelf moeten geloven, omdat ze het kunnen. Natuurkunde en Engels vinden ze vaak rotvakken, maar ik leg uit dat ze het nodig hebben en onderstreep dat ik in ze geloof. De meeste vmbo-leerlingen moeten uitgedaagd worden, dan kunnen ze echt méér. Dus niet: 'Jij bent een kaderleerling in een kaderklas, dus ik geef les op kaderniveau'. Ik daag ze uit om meer te doen. Daardoor wordt de relatie beter en ontwikkelt de leerling zelfvertrouwen. Ik speelde ook jaren voor Sinterklaas, om leerlingen te laten zien dat je uit je comfortzone kan komen en toch jezelf kan zijn."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen in je rol als docent in de afgelopen 25 jaar?

"Ik begon als vakdocent. Daarna ben ik vakoverstijgend gaan werken, in onderwerpen als mens en natuur. Leerlingen raken meer gemotiveerd door de samenhang. Een grote verandering vind ik blended learning, een mix van onderwijsactiviteiten en e-learning. Daardoor werken leerlingen meer op hun device en is er minder persoonlijk contact, zowel tussen de docent en de leerling als tussen leerlingen onderling. Ook corona heeft erin gehakt, in het onderwijs en in de maatschappij."

Ben je een andere docent dan 25 jaar geleden?

"Ja. Ik ben leerlingen meer gaan helpen met hun gedrag

op school en ondersteunen om door moeilijke periodes heen te komen. Leerlingen willen gezien worden. Ik ben een schakelstuk geworden in de school. Ik wilde na mijn pensioen langer blijven om de school en mijn collega's te helpen, maar kwam na enige tijd tot het inzicht dat dat niet goed is."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo?

"Ik ben blij als leerlingen slagen voor hun diploma en als ze terugkomen om me te bedanken. Er was bijvoorbeeld een oud-leerling die een opleiding tot gymnastiekdocent is gaan volgen en bij mij stage liep. Ik zette hem op zijn eerste dag voor de klas en vanaf de gang was het, alsof ik mezelf hoorde lesgeven. Dan is de cirkel rond."

Als jij het voor het zeggen had wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Dat er meer face-to-face contact en open communicatie is, tussen en met leerlingen en docenten. We begonnen met de collega's op school elke dag om half 8 met een check-in: hoe is het met iedereen en wat heb je nodig? Via de app mis je de echte emoties en het menselijk contact. Dat missen leerlingen soms ook thuis en we missen dat in de maatschappij. Daarin kan je als leraar het verschil maken."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je het meest trots op?

"Vandaag is de eerste dag van mijn pensioen. Dat voelt wel apart na 35 jaar onderwijs. Ik zeg dat nooit hardop, maar ik ben heel trots dat ik 25 jaar op een bijzondere school het verschil kon maken. En trots dat Arjen en de school dat ook zo ervaren. Een jaar geleden had ik een groot afscheid op school. Ik werd opgehaald door een collega. Aan een brug over de snelweg tussen Leeuwarden en Harlingen hing een banner van 4 meter: 'Simpson bedankt!'. Die banner heeft daarna nog twee weken op de voorgevel van de school gehangen. Dat was afscheid genoeg voor mij." ■

terugblik

Tekst: Eva Voncken | Fotografie: eigen archief

Tom Simpson - (oud-) gymnastiek en avo-docent op de Martieme Academie Harlingen

vmbo25jaar.nl

WILL HANEGRAAF – DECAAN EN DOCENT HBR OP HET FIORETTI COLLEGE IN VEGHEL

25 jaar docent met passie voor het vmbo

(school)loopbaan

Schoolloopbaan: Will is begonnen op de mavo in Veghel en is vervolgens naar de hotelschool in Eindhoven gegaan. Daarna studeerde hij commerciële economie aan de Rooi Pannen te Breda. Van daaruit koos hij voor een lerarenopleiding aan de Pedagogische Technische Hogeschool in Wageningen (nu Aeres Hogeschool) waar hij cum laude is afgestudeerd.

Loopbaan: In 1984 studeerde hij af en begon als docent op de Its Sint Joseph in Veghel. Daarnaast gaf hij ook nog 18 jaar, een of twee avonden, les in de avonduren, op de Rooi Pannen in Tilburg. In 1989 is hij afgestudeerd voor de hbo-plus opleiding leerlingbegeleiding en schooldecaan aan Het Mollerinstituut in Tilburg. Sinds 1988 is hij decaan op het Fioretti College en geeft les als docent HBR (Horeca, Bakkerij en Recreatie). In heel zijn carrière, die nu ruim 40 jaar duurt, had hij diverse nevenfuncties.

Waarom heb je gekozen voor een baan als docent?

"Mijn hele familie bestaat uit ondernemers. Mijn opa, oma en ouders hadden horecabedrijven waar ik, met mijn twee broers, in ben opgegroeid. Ik kon best goed tekenen, en heb met mijn ouders indertijd een kijkje genomen op de kunstacademie in Tilburg. In die tijd liepen daar zoveel kleurrijke types rond, dat mijn vader eraan twijfelde of ik daar wel een goede boterham mee kon verdienen. Dus veranderde ik mijn plannen en koos voor de hotelschool en haalde ik ook nog mijn akte tekenen."

Hoe ben je gestart in je huidige baan?

"Een directeur en oud-leraar van mij van de Rooi Pannen vroeg zich af of leraar worden niet iets voor mij zou zijn. Dat kwam mijn vrouw ook wel goed uit, want die zag een horecabestaan niet zo zitten. Ze zag hoe hard ik en mijn familie daarvoor moesten werken. Op 1 augustus 1984 ben ik begonnen als docent consumptieve technieken (koken, serveren en brood/banketbakken) op het huidige Fioretti College in Veghel. En dat doe ik nog steeds met veel plezier."

Heb je vroeger docenten gehad die je geïnspireerd hebben? Wat zou je gedaan hebben als je geen docent zou zijn geworden?

"Ja, ik had een docent, meneer Paardekooper, hij gaf koken (afdeling Hospitality), die mij inspireerde om les te willen geven. Later werd hij zelfs mijn collega."

Als ik geen docent zou zijn geworden dan zou ik vast en zeker mijn eigen bedrijf hebben gerund. Mijn hele familie is erg ondernemend; mijn twee broers hebben beiden een eigen bedrijf. Dat zou het zeker geworden zijn!"

Hoe zouden je leerlingen jou omschrijven?

"Ik denk dat ze me in eerste instantie wel wat streng vinden. Ik hecht erg aan een correcte beroepshouding en houd ervan om binnen kaders te werken. Ik zorg er wél voor dat ik kan meegroeien met de leerlingen en dat zij zich creatief kunnen ontwikkelen. Ik heb weinig moeite met lesgeven en kan goed overweg met de meeste leerlingen. Een goede relatie met mijn leerlingen vind ik heel belangrijk, dan bereik je het meeste." ▶

Will Hanegraaf – decaan en docent HBR op het Fioretti College in Veghel

vmbo25jaar.nl

Is er verschil tussen vmbo-leerlingen van toen en van nu?

"Nee, ik vind van niet. Ik zie niet veel verschillen met toen en nu. Je werkt met beginnende pubers, dat is op zich al een uitdaging, maar die uitdaging is nu niet per se groter dan toen. Ze hebben nog dezelfde gedragingen als 25 jaar terug. Ik zie over het algemeen iets meer luiheid bij kinderen sinds corona, maar dat is gering. Wel zie ik dat ouders meer betrokken (willen) zijn bij de prestaties van hun kind(eren)."

Wat wil je je leerlingen meegeven?

"Wat ik belangrijk vind is dat ze een goede beroepshouding en attitude meekrijgen. Het vak is belangrijk maar ook hoe je met elkaar omgaat. Ik hamer er altijd op dat je in de maatschappij gemakkelijker dingen bereikt als je iets doet wat je leuk vindt. En dat je constant blijft werken aan je competenties. Dan kom je er wel."

Wat beschouw je als de grootste veranderingen of ontwikkelingen in het vmbo-onderwijs in de afgelopen 25 jaar?

"Een grote verandering vind ik dat er in de basisvorming veel praktijken zijn afgegaan. En dat is jammer want de gemiddelde leerling bij ons is een doener."

Het Samen naar School vind ik op veel punten een goede verandering van de afgelopen 25 jaar. Het is goed om zoveel mogelijk gemengde klassen te hebben. Ze kunnen allemaal van elkaar leren. Al hebben sommige leerlingen meer baat bij kleinere groepen, een ander niveau en een meer persoonlijke aanpak.

terugblik

Een mooie en belangrijke verandering is dat loopbaanoriëntatie, -ontwikkeling en -begeleiding (LOB) de rode draad is geworden binnen het onderwijs."

Wat is de belangrijkste les die je zelf geleerd hebt in 25 jaar vmbo-onderwijs?

"Altijd goed blijven kijken naar de leerlingen: wat speelt er, welke hobby's heeft hij/zij en ze vertrouwen en waardering geven. In al die 40 jaren heb ik geen 40 leerlingen uit de klas gestuurd om zijn of haar gedrag."

Wat is het mooiste aan werken in het vmbo? Kun je een voorbeeld noemen van iets waar je heel blij van werd of waarvan je dacht: daar doe ik het voor?

"Ik vind de eerlijkheid van de leerlingen het mooiste. Ze vinden er geen doekjes om en je raakt gemakkelijk in gesprek met ze. Verder vind ik uitstapjes in binnen- en buitenland, samen met hen, erg leuk. Ik heb veel op sportgebied gedaan en tref daar ook leerlingen buiten schooltijd. Een paar jaar geleden ontmoette ik een oud-leerling die mij alsnog bedankte voor mijn rol in zijn schooltijd. Ik heb deze jongen eens thuis opgehaald omdat hij spijbelde. Zijn ouders waren er niet en hij had zich ziek gemeld. Ik ben naar zijn huis gegaan en heb hem weer mee naar school genomen. De waardering van een oud-leerling is voor mij de mooiste beloning!"

Als jij het voor het zeggen had, wat zou je dan morgen willen veranderen aan het vmbo?

"Ik zou ervoor pleiten dat ook de mavo meer verplichte snuffelstages en praktijkwerkvormen moet aanbieden. Meer oriëntatielessen voor mavo in de onderbouw, waardoor ze betere keuzes kunnen maken. Voor veel leerlingen is het mavo té theoretisch. Iets anders dat ik zou willen veranderen is om nog betere doorlopende leerlijnen naar het mbo te verplichten. En een meer hybride onderwijsomgeving creëren. Hiermee kun je onderwijs verbreden, verdiepen en versnellen."

Terugkijkend op de afgelopen 25 jaar, waar ben je dan het meest trots op?

"Ik ben erg trots op de vele contacten die ik heb met oud-leerlingen en de fijne samenwerking met het bedrijfsleven in de regio. In die bedrijven werken ook weer oud-leerlingen van onze school of zijn ze zelf eigenaar/ondernemer."

Ook ben ik er trots op dat ik heb mogen meewerken aan de ontwikkeling van de lessen praktische sector oriëntatie (PSO). Het meewerken aan het bedenken van de naam HBR en het maken van de bijbehorende syllabus maken me ook trots."

En op alle projecten die we binnen de school, samen, hebben gerealiseerd. De prijzen die we wonnen: tijdens de WorldSkills in Rusland, allerlei horecawedstrijden en de landelijke Onderwijsprijs in 2003. Dit zijn krenten in de vmbo-pap!" ■

Tekst: Alinda van Dijk | Fotografie: Hetty van Oijen

Will Hanegraaf – decaan en docent HBR op het Fioretti College in Veghel

vmbo25jaar.nl